

Město Rýmařov nezapomnělo ani v letošním roce na oslavence 70. a 75. narozenin.

Projekt Pradědova zahrádka získává jasnější podobu (exkluzivní rozhovor s P. Schäferem).

Mladí autoři se sešli na literárním podvečeru, který organizoval Studentský klub SVČ.

Tělesně postižení kuželkáři přivezli další cenné body ze závodu v Opavě.

Aktuálně z města

Hasiči zdolávali požár strojovny výtahu panelového domu a plameny v rýmařovské radnici

Ve čtvrtek 6. listopadu asi půl hodiny před jedenáctou se za zvuku sirén přifitily hasičské vozy k panelovému

žáru a zachraňování obyvatel ve výškových budovách," sdělil nám ředitel Hasičského záchranného systému

Moravskoslezského kraje, územního odboru Bruntál Ing. Jiří Patrovský a dodal, že v příštím roce budou tematickou náplní cvičení požární zásahy v podzemních garážích.

Kolemjoucí mohli 6. a 13. listopadu sledovat v akci dvě výškové hasičské plošiny. Bruntálská plošina na podvozku Renault může provádět zásah až do výšky 30 metrů. Hasiči se tedy dostanou asi do 11. patra výškové budovy. Ředitel Patrovský ovšem poznamenal, že v bývalém okrese Bruntál tak vysoké domy nejsou, snad s výjimkou jednoho krnov-

domu na rýmařovském sídlišti Příkopy. Zakrátko přispěchali místním hasičům na pomoc i jejich bruntálské kolegové. Svědkové mohli spatřit dokonalou souhru profesionálních záchranářů, kteří zdolávali požár strojovny výtahu, od něhož se vznášela střeška. Ohnivý kohout zakokrhal také o týden později, 13. listopadu na rýmařovské radnici, kde začala hořet kancelář výpočetní techniky.

Záchranné akce jako vystříženě z katastrofického filmu či ze zpravodajství komerční televize se skutečně odehrály, ovšem ohněm zničený panelový dům na Příkopech i statisícové škody na rýmařovské radnici byste hledali marně. Operační středisko Hasičského záchranného sboru v Bruntále totiž vyhlásilo cvičný poplach v rámci taktického cvičení, zaměřeného tentokrát na protipožární zásah ve výškových budovách. Jednalo se již o druhé a třetí cvičení hasičských záchranářů v Rýmařově; první se uskutečnilo v září. „Každý rok je cvičení zaměřeno tematicky, letos se jedná o nácvik likvidace po-

ského. Taktická cvičení se odehrávají bez účasti ostatních složek záchranného systému, hasičským profesionálům

nepomáhají ani sbory dobrovolných hasičů. „Cvičení jsou zaměřena nejen na koordinaci a centrální souhru všech profesionálních hasičů z územního odboru HZS Bruntál, ale také na ztížené podmínky při dojezdu k 'nástupním plochám'. Někdy je

opravdu velmi složité prokličkovat s rozměrnou technikou mezi parkujícími vozidly. Ve dne zejí parkoviště prázdnou, lidé jsou v práci, nejhorší je to večer nebo v noci. Tento problém budeme průběžně řešit ve spolupráci s obecními úřady, státní a městskou policií. Například i tím, že 'nástupní plochy' hasičských jednotek budou vyznačeny žlutým pruhem," uvedl k problematice Jiří Patrovský. Rada města Rýmařova na

drama v tu chvíli „na pořadu“ nebude, vrátili se s ironickým pošklebkem a s neuznalým zakroucením hlavy ke svým telenovelám. Jedna paní se rozhovořovala nad tím, že nemůže se svým autem vyjet ze sídliště. Jo, pokud nejde o život, jde... (čtenář si domyslí). Ovšem jakmile dojde na lámání chleba, už to taková legrace není. Nedej bože, aby v paneláku začalo opravdu hořet. Jak rádi bychom pak viděli profíky v tmavě modrém zásahovém obleku se žlutými reflexními pruhy a světle žlutou přilbou na hlavě. Pokud by k takovému případu mělo opravdu dojít, doporučuje Jiří Patrovský nevybíhat v panice na chodbu domu, uposlechnout příkazů hasičů a dobře utěsnit okna a dveře bytu proti vnikání dusivého kouře. Ředitel Patrovský spolu s velitelem hasičských záchranářů kpt. Jiřím Daňkem děkují všem nájemníkům z obytného domu na Příkopech 2 a kompetentním úředníkům rýmařovské radnice za pochopení a vstřícnost, kterou projevili při poskytování prostoru pro nácvik zásahu. Bez porozumění a tolerance by se cvičení mohlo uskutečnit jen stěží. Ne všichni totiž, jak již bylo zmíněno, mají pro tuto činnost pochopení. JiKo

zasedání 10. listopadu uložila označit nástupní plochy pro požární vozidla do 31. května 2004. Zároveň uložila uvolnit zaasfaltované hydranty nejpozději do 30. listopadu 2003.

Při cvičení na Příkopech někteří lidé zvědavě vyhlíželi z oken a pozorně sledovali, odkud se vyvalí oblaka dusivého kouře. Ovšem kde nic tu nic. O práci samotných hasičů nejevili valný zájem. Šlo jen o to, aby někomu neunikla senzace v podobě lidí vyskakujících z oken, jak je to běžně prezentováno některými sdělovacími prostředky. Snad jen několik mužů okukovalo dokonalost dnešní techniky. Když i těm méně chápatým došlo, že žádné

Radní schválili změnu v parkování na náměstí Míru

Rada města Rýmařova přijala na jednání konaném 10. listopadu celkem dvaadvacet usnesení, z toho šest mělo charakter doporučení pro jednání zastupitelstva města. Radní vzali na vědomí předloženou zprávu o stavu

vymáhání pokut, poplatků a ostatních pohledávek k 31. říjnu 2003 a schválili harmonogram projednání rozpočtu a plánu investic na rok 2004.

Rada města zřídila podle příslušných ustanovení zákona o obcích oddělení správy majetku města na

odboru finančním a komisi dopravy a silničního hospodářství. Předsedou komise pak jmenovala Josefa Pupíka.

Rada města přijala dále usnesení týkající se majetkových a bytových záležitostí.

Činnost hasičských jednotek, požární prevence a zbrojnice

Rada města vzala na vědomí zprávu o technickém stavu hasičské zbrojnice, protipožární prevenci a o činnosti jednotky dobrovolných hasičů města Rýmařova za období od 1. 11. 2002 do 1. 11. 2003.

Citujeme ze zprávy o požární ochraně za rok 2003:

Jednotka sboru dobrovolných hasičů (JSDH) města Rýmařova má v současnosti osmnáct členů. Zásahové družstvo bylo v letošním roce svoláno celkem k šestačtyřiceti zásahům. Jednotka se pravidelně zúčastňuje školení, výcviku, tematických cvičení, brigád a soutěží. Vybavení jednotky se rok od roku zlepšuje, a to hlavně díky dotacím z kraje a města. Jednotka má nyní ve stavu dvě vozidla pro přímý zásah, T 148 a vozidlo Avia. V roce 2003 byl sbor vybaven kompletními zása-

hovýchmi obleky, vysoce kvalitními ochrannými přilbami, speciální obuví a dvěma kusy vysílaček s dosahem po celém okrese. Vybavení bylo pořízeno z dotace schválené zastupitelstvem Moravskoslezského kraje a odpovídá vybavení profesionálních jednotek. Požární zbrojnice na Revoluční ulici je využívána jak jednotkou sboru dobrovolných hasičů města Rýmařova, tak Hasičským záchranným sborem Bruntál.

Každým rokem probíhají v měsíci lednu revize přenosných hasičích přístrojů. Revize byly zajištěny i v letošním roce v budovách Městského úřadu. V únoru se konalo školení pracovníků Městského úřadu o požární ochraně, kterého se zúčastnili i vedoucí pracovníci a preventisté ze školských zařízení. Od března do června byla prováděna kontrola hy-

drantové sítě města. Alarmující je, že ze 70 % nebyly hydranty funkční nebo nebyly vůbec nalezeny. Převážná část je po opravách komunikací pokryta asfaltem. Je nutné také provést označení nástupních ploch pro požární vozidla, a to hlavně na sídlišťích Dukelská, Příkopy a na Větrné ulici.

V oblasti preventivně výchovné činnosti bylo v měsíci květnu za spolupráce Hasičského záchranného sboru a Rychlé lékařské pomoci provedeno cvičení na náměstí Míru, které občanům předvedlo ukázkou likvidace dopravní nehody. Celoročně se rovněž uskutečňují návštěvy žáků škol na stanicích Hasičského záchranného sboru, kde se děti mohou seznámit s jeho technikou a vybavením. Žáci jsou také seznamováni s tím, jak se mají chovat v případě požáru.

Ve městě budeme mít nové ulice

Nová výstavba rodinných domků na území města Rýmařova, například v blízkosti ulic Okružní, třída Hrdinů, Na Stráni, Julia Fučíka, pod ulicí Husovou a za ulicí Květnou, má za následek nevyhovující udělování čísel popisných a orientačních. Hledání čísel popisných či orientačních v této části je velmi obtížné.

Náklady spojené s přejmenováním ulic budou hrazeny z rozpočtu města. Ze zákona č. 128/2000 Sb., o obcích, vyplývá, že pojmenování ulic je v kompetenci zastupitelstva obce, které název schválí, a ministerstvo vnitra následně tento návrh potvrdí. Radní uložili odboru vnitřních věcí vyhlásit anketu na označení nových a částečně zastavěných ulic na území města Rýmařova pro obyvatele uvedené lokality.

Zastupitel Ing. Kala určen radou města do konkurzní komise

Odbor školství, mládeže a sportu Krajského úřadu

Moravskoslezského kraje bude listopadovému jednání rady kraje předkládat návrh na konání konkurzního řízení na funkci ředitele Středního odborného učiliště a Odborného učiliště v Rýmařově na ulici Julia Sedláka. Odbor písemně požádal město Rýmařov, aby určilo svého zástupce jako odborníka s hlasem poradním do komise konkurzního řízení na uvedenou funkci. Rada města určila na tuto pozici Ing. Jaroslava Kalu.

Rada schválila přidělení bytových jednotek v Domě s pečovatelskou službou

Radní schválili přidělení bytové jednotky č. 11 v Domě s pečovatelskou službou na třídě Hrdinů 22 Janě Ondrové a bytové jednotky č. 7 v Domě s pečovatelskou službou na třídě Hrdinů 20 Aleně Tatarkové. Žádosti byly projednány v komisi sociálních věcí a zdravotnictví (SVAZ), která vycházela z podkladů od ošetřujících lékařů a ze sociálního šetření provedeného pracovníci odboru SVAZ.

Informace pro občany Janovic, Janušova a Nového Pole

Osadní výbor v Janovicích u Rýmařova informuje občany, že ve dnech 24. - 28. listopadu 2003 bude probíhat v kanceláři osadního výboru ukázkou ručních prací dovedných rukou našich žen. Výstavu s vánoční tematikou si můžete prohlédnout od 8.00 - 11.30 hodin, odpoledne pak od 13.00 - 17.00 hodin.

Dále informujeme, že v neděli 21. prosince v 18.00 hodin vystoupí pěvecké sdružení Variace v obřadní místnosti janovického zámku na

Vánočním koncertě,

na který jste již nyní srdečně zváni. Pozvánky na vánoční koncert budou rozesílány v měsíci prosinci.

Osadní výbor Janovice

Pár slov o současném stavu zdravotnictví

O neutěšeném stavu našeho zdravotnictví se mluví a píše již velmi dlouho, v posledních týdnech se však situace výrazně zhoršila a je všeobecně označována za krizovou. Není jednoduché porozumět všemu, co se v této oblasti děje, ani pro zdravotníky, natož pro ostatní. Výrazně se omezil rozsah lékařské služby první pomoci, dochází k omezení počtu lůžek a k rušení oddělení nebo i celých nemocnic, prodlužují se čekací doby na speciální lékařské výkony, nemocnice nemají peníze nejen na nákup nových přístrojů a zdravotnických potřeb, ale někdy ani na mzdy pro své zaměstnance, šetří se na lécích, v posledních dnech se mluví o stávkové pohotovosti zdravotníků, nebudou-li splněny požadavky odborů atd.

Počátky příčin dnešního stavu vidí odborníci v poměrně dávné minulosti. Předchozí vlády a dosud ani tato vláda neprovedly potřebné reformní kroky. Za celou dobu od roku 1989 se nepodařilo vytvořit legislativní rámec pro oblast zdravotnictví v současných podmínkách, a tak naše zdravotnictví stále funguje na bázi dosud platného zákona o péči o zdraví lidu z roku 1966. Všechny pokusy o zásadnější legislativní přestavbu skončily v návaznosti na vývoj naší politické scény nezdařem. Názorným příkladem legislativní „nedostatečnosti“ celého systému z poslední doby je převedení státních nemocnic pod správu krajů od počátku letošního roku, aniž by byly předem nebo alespoň zároveň stanoveny zákonné normy pro jejich fungování a oddlužení (odstranění dluhů způsobených státem), zásady pro tvorbu optimální zdravotní sítě, jež by garantovala plnění základní funkce státu - zajištění péče o zdraví lidu v rámci jednotlivých krajů a celé země atd.

Chybí koncepčně ucelený legislativní základ, z něhož by řízení zdravotnictví mělo dlouhodobě vycházet.

Žádná z dosud vládnoucích politických garnitur nepřistoupila k zásadnímu koncepčnímu řešení problému financování zdravotnictví. Nejen nástupem nových ekonomických podmínek po roce 1989, ale také v důsledku rychlého pokroku zdravotnických technologií - léčebných metod, nové, technicky i finančně velmi náročné přístrojové techniky - a vývojem a zaváděním nových léků zákonitě velmi významně rostou náklady na poskytování zdravotní péče. Koncem devadesátých let se stabilizoval systém veřejného zdravotního pojištění a postupně vznikla jakási rovnovážná cena zdravotní péče. Do tohoto systému však začaly zasaho-

vat neuvážené investice do zdravotnických zařízení, ale také snaha o růst mezd bez vazby na zvýšení produktivity práce a zefektivnění řízení nemocnic a další nepříznivé vlivy. V této souvislosti je možné připomenout politicky motivované rozhodnutí bývalého ministra zdravotnictví Fišera o skokovém zvýšení platů pracovníků ve zdravotnictví, aniž by bylo jakkoliv zajištěno financování tohoto podstatného nárůstu nákladů zdravotnického odvětví posílením příjmové strany.

Systém úhrady zdravotní péče ze strany pojišoven na základě bodového ohodnocení jednotlivých úkonů prošel postupem času různými pausalizacemi a valorizacemi a byl výrazně deformován do současného stavu, kdy je úhrada prováděna zálohově na základě tzv. „unicitních rodných čísel“, tedy paušálních plateb za nově přijatého pacienta, bez ohledu na to, jaký lékařský výkon je mu poskytován. Absurdnost spočívá nejen v tom, že za nové nebo opakované ošetření či léčení téhož pacienta nemocnice již nedostane nic, ale i v tom, že za stejný výkon velké nemocnice - právě v důsledku různých deformací systému financování v minulosti - obdrží relativně i absolutně mnohem vyšší částku než např. naše nemocnice. K tomu přistupuje neprůhledný a nepředvídatelný způsob vracení významných finančních částek z posky-

nutých záloh pojišovenám na základě jejich vlastního přepočtu. Shrnuto - v dnešním zdravotnictví vůbec **neexistují reálné ceny zdravotní péče**, tedy ceny tvořené na základě potřebných nákladů a příslušného přiměřeného zisku. Zdravotní pojišťovny vyberou - podle jiných principů - určité množství peněz a z nich musí zaplatit veškerou zdravotní péči. Platí tedy jen to, co mohou, a rozpor mezi disponibilními zdroji a výdaji neustále narůstá.

Moderní a v řadě vyspělých zemí ověřenou cestou k zajištění objektivní ceny za zdravotní péči je zavedení tzv. systému **DRG (Diagnosis Related Groups)**, to znamená „**platby za diagnózu**“, kdy se platby za poskytnutou lékařskou péči odvíjejí od stanovených standardů léčebných metod, souboru činností a výdajů nutných k vyléčení nebo dlouhodobému léčení pacienta s konkrétní nemocí. DRG umožňuje sledovat nejen náklady, ale i kvalitu péče a je cestou ke spravedlivému ocenění činnosti jednotlivých zdravotnických zařízení. Je bohužel neradostnou skutečností, že i když se na tvorbě tohoto systému u nás již pracuje několik let (naše nemocnice je mezi jednadřiceti zdravotnickými zařízeními, která jeho zavedení připravují) a systém měl být zaveden již od počátku příštího roku, řada velkých (a mocných) zdravotnických zařízení a institucí se tomu brání, neboť se jeho aplikací cítí být ohroženy. Smutnou roli zde bohužel sehrává i Česká lékařská komora, která nejenže podle některých názorů pro solidní reformu zdravotnictví neudělala téměř nic, ale navíc ve svém usnesení z 15. sjezdu vyjádřila nesouhlas s tím, aby byl v současnosti systém DRG v lůžkové péči zaváděn.

Příjem zdravotních pojišoven je ve srovnání s potřebami zdravotnictví nedostatečný mimo jiné i proto, že významné částky za zdravotní pojištění dluží velké státní podniky, a také proto, že platby státu za zdravotní pojištění dětí, důchodců a nezaměstnaných jsou ve srovnání s platbami zaměstnanců výrazně nižší, přičemž náklady na zdravotní péči pro tyto skupiny obyvatel jsou naopak významně vyšší než u ostatní populace.

V komplexu příčin neutěšeného stavu našeho zdravotnictví hraje nepříznivou roli i nevyjasněná lékařská politika státu, jisté plýtvání a také zneužívání lékařské péče (neregulovaná možnost několikanásobného vyšetření pacienta v různých zdravotnických zařízeních apod.). Zavedení jisté motivační spoluúčasti pacientů na úhradě nákladů na zdravot-

ní péči se pro budoucnost jeví jako nezbytnost. **Stručně shrnuto - systém financování zdravotní péče nastavený státem byl a je nevyhovující.** Skutečností také je, že zdaleka ne všechna zdravotnická zařízení byla a jsou vedena zkušeným a ekonomicky zdatným managementem a že v tomto směru nebyl ze strany státu vyvíjen žádný výrazný nátlak a ztráty způsobené neodborným vedením byly vždy bez velkých problémů státem sanovány.

Nebyla dosud stanovena objektivně zdůvodněná kritéria pro tvorbu racionální sítě zdravotnických zařízení v zemi a dosavadní pokusy o její racionalizaci nebyly dovedeny do konce. Nejen počet lůžek, ale také počet a struktura jednotlivých zařízení, počet a vybavení velkých nemocnic, které spotřebovávají podstatnou část finančních prostředků vkládaných do zdravotnictví, to jsou jen další příklady dosud nedořešených a často ještě ani neřešených problémů ve zdravotnictví.

Všechny tyto a ještě další skutečnosti, **zásadní absence nástrojů pro efektivní řízení kvality a dostupnosti zdravotní péče a nákladů na ni**, způsobily, že podle odhadu odborníků chybí zdravotnictví cca 16 mld. Kč. Vláda se snaží stávající krizi překlenout dalšími finančními injekcemi, mnozí to však považují za pouhé dolévání peněz do bezedné „černé díry“. Bez zásadní reformy jak na výdajové, tak i na příjmové straně nelze celkovou dlouhodobě neúnosnou situaci změnit. Vláda v posledních dnech slíbila, že do konce měsíce ledna příštího roku návrh koncepce zdravotnictví předloží.

Je pochopitelné, že ani nemocnice v Rýmařově není ušetřena všech nepříznivých jevů, vyplývajících z celkového stavu. Až dosud se důslednou snahou vedení o efektivnost hospodaření nemocni-

ce dařilo nejen hospodařit bez ztrát, ale i snižovat dluhy, kterými byla společnost zatížena z minulých let. Výsledky činnosti „výdělečných“ oddělení spolu s příznivými dopady zajišťování některých služeb vlastními silami (prádelna, doprava apod.) a maximální snaha o racionalizaci práce stačily k pokrytí činnosti „ztrátových oddělení“ (včetně poloviční spoluúčasti na financování dětské pohotovosti). Vývoj posledních měsíců a týdnů však byl obecně poznamenán nejen výrazným zpožděním plateb ze strany pojišťoven, zejména VZP, snížením částek poskytovaných jako zálohy za poskytnutou péči, ale také nezbytností vracet v krátkém časovém horizontu významné částky ze záloh poskytnutých v minulých obdobích.

Všeobecně se tím nemocnice dostávají do stále se zvěšujících problémů nejen se splácením svých závazků, ale i s výplatou mezd pro zaměstnance.

Po dlouhá léta platilo, že státním zařízením - jako příspěvkovým organizacím - byly dluhy na konci každého roku „smazány“. O tom, jaké to byly částky, je možné si udělat představu z toho, že při předávání dluhů v rámci Moravskoslezského kraje cca 200 mil. Kč a dluhy vytvořené od počátku letošního roku do 30. září představují částku takřka 180 mil. Kč. V těchto dnech vláda rozhodla o poskytnutí 3,4 miliard korun opět na vyrovnání velké části tohoto dluhu, přičemž rozhodování o tom, kolik se dostane jednotlivým nemocnicím, je ponecháno na krajských samosprávách. Nestátním organizacím, tedy např. naší městské nemocnici, nikdy nikdo žádný dluh neodpustil ani nekom-

penzoval a je pravděpodobně iluzorní předpokládat, že tentokrát by tomu mohlo být jinak.

Snad je z tohoto velmi neúplného popisu stavu věcí a z informací o hospodaření nemocnice v minulých obdobích jasné, že pokud vedení nemocnice v Rýmařově přistupuje k některým omezením své činnosti, **jde o kroky vynucené neúprosným tlakem reality**, a ne o nedostatky v jejím řízení. Zastavení činnosti porodnice je kromě ekonomických důvodů důsledkem výrazného poklesu porodnosti v našem regionu, takže další pokračování její činnosti je z odborného hlediska neúnosné. Z ekonomických, ale také z personálních důvodů je nadále neudržitelný provoz nepřetržitě lékařské služby první pomoci pro děti, financovaný společnými silami nemocnice a města, a probíhají intenzivní jednání o možnostech a formě zachování dětského oddělení.

Je bohužel nutné s velkou dávkou hořkosti znovu vyslovit hluboké politování nad tím, že nebyla realizována opatření vyplývající z výběrového řízení v letech 1997 a 1998, ve kterém rýmařovská nemocnice uspěla velmi dobře. Je takřka jisté, že v případě uskutečnění tehdy připravované reformy by rýmařovská nemocnice dnes mohla zastávat významnou pozici, která jí z hlediska geografické polohy, tradice, odborné způsobilosti a také důvěry pacientů z širokého okolí právem náleží, a nemusela by pod tlakem současné situace přistupovat k opatřením, jež jsou pro občany Rýmařova a okolí nejen velmi bolestná, ale která jsou právě také v souvislosti s obnovením veřejnosprávní suverenity bývalého rýmařovského okresu pocíťována jako nespravedlivá a pokořující. *Ing. M. Marek*

Fota: Ing. Miloslav Marek

Nemocnice v Bruntále přijímá další lékaře

Další dva lékaře s druhou atestací pro gynekologicko-porodní oddělení přijala Nemocnice Bruntál v důsledku uzavření porodnice v nemocnici v Rýmařově.

„Byli jsme rýmařovskou nemocnicí, jakož i bruntálskou VZP požádání o zajištění porodů i v rýmařovské spádové oblasti, rozhodli jsme se požadavku vy-

hovět,“ uvádí ředitel bruntálské nemocnice MUDr. Šatura. Dodává, že nemocnice je schopna kapacitně i odborně situaci zvládnout bez problémů.

„Naše porodnice nabízí budoucím maminkám příjemné prostředí, nové nadstandardní jednolůžkové pokoje i konzultace při výběru metody porodu. Maminky se mohou k nám i předběžně přijet podívat,

aby se seznámily s prostředím, kde budou rodit,“ přibližuje porodnici primář oddělení MUDr. Kamidin. Nemocnice Bruntál získala před dvěma roky jako první v regionu titul „Baby Friendly Hospital“, uznání organizace UNICEF hodnotící péči o novorozence a zejména nejvyšší procento plně kojících matek po porodu. *K.S.*

téma

Pradědova zahrádka - možnost dalšího rozvoje regionu Rýmařovska

Společnost Sovinecko, o. p. s., založily město Rýmařov a Agentura Petr Schäfer 23. května 1999, po několikaleté úspěšné spolupráci při provozování hradu Sovinec. Společnost Sovinecko bude také generálním provozovatelem Pradědovy zahrádky. Autorem projektu je ředitel společnosti Sovinecko, o. p. s., Petr Schäfer, pro někoho známý především jako dřívější kastelán hradu Sovinec.

Cílem společnosti je využití mimořádného fenoménu území při rozhraní Nízkého a Hrubého Jeseníku pro rozvoj cestovního ruchu a turismu, který s sebou zcela nepochybně přinese vytvoření nových pracovních příležitostí. Absence pracovních míst, jak známo, způsobuje odliv převážně mladé generace.

Prioritou současného zaměření aktivit společnosti je území Přírodního parku Sovinecko o přibližné rozloze 200 km² a následné rozšíření činnosti na celou oblast Jeseníků.

Hlavním úkolem společnosti je zlepšit životní podmínky obyvatel regionu Rýmařovska a vrátit sociálně vyloučené skupiny na trh práce. Současně tak posílit sociální stabilitu a soudržnost obyvatelstva, omezit sociálně patologické jevy vyvolané dlouhodobou nezaměstnaností a významně se zasadit o zadržení kvalifikované síly v území.

Společnost Sovinecko, o. p. s., vyvíjí v tom směru aktivity, které by měly podpořit rozvoj cestovního ruchu a turismu. Především bude usilovat o vysoký stupeň garance služeb, do níž patří kompetence a odborná způsobilost zakladatelů společnosti, vlastní poradní sbor předních odbor-

níků pro vybrané resorty (cestovní ruch, ochrana přírody, ekologie, historie apod.), a bude vyvíjet úzkou spolupráci s představiteli dotčených obcí, státní správy, ministerstev, odborných institucí apod. a dále s místními a zahraničními subjekty, organizacemi a společnostmi. Obecně prospěšná společnost Sovinecko má za úkol vytvářet ucelené produkty cestovního ruchu se zaměřením na co nejširší cílovou skupinu. Půjde zejména o organizování sportovních, kulturních a historických akcí, provozování vybraných areálů (hrad Sovinec a okolí, Hutov, Stránské - Pradědova zahrádka).

Poskytne rovněž manažerské a marketingové služby podnikatelům v cestovním ruchu a bude podporovat doplňkové služby, například informační servis, konzultační činnost a poradenství, orientaci v projektových aktivitách, přístup k finančním zdrojům, rozvoj autorských originalit a propagaci produktů.

Neméně důležitý podíl bude mít společnost Sovinecko na vzdělávání veřejnosti a školní mlá-

deže šetrnou formou turistiky, péči o krajinu a životní prostředí, ochranou přírody, poznatky z ekologie, zachováním tradičních řemesel, lidových regionálních dovedností a lidových kulturních tradic a vytvářením nových a rovněž prezentací vybraných událostí z historie kraje. Společnost se bude také podílet na organizování a provozování veřejně prospěšných činností a prací na zájmových územích - na údržbě komunikací, péči o zeleň, vodní toky a díla, na obnově a údržbě naučných stezek a areálů, úklidu lesů a zachování trvale udržitelných zdrojů přírodní energie.

Co znamená pojem „Pradědova zahrádka“

Úkolem projektu „Pradědova zahrádka“ je vytvořit originální turistický produkt, který současně přitažlivou formou působí na sebezdravování nejširší veřejnosti v oblasti životního prostředí, ekologie a zároveň historie na území Jeseníků.

Projekt je umístěn do romantického přírodního koutu Nízkého Jeseníku v katastrálním území Stránské, 4 km jižně od města Rýmařov. Na ploše přibližně 4 ha bude vybudován areál, po obvodu uzavřen tematickými naučnými stezkami, které

představí návštěvníkům flóru a faunu v horských bystřinách a tůních, seznámí je se zásadami lesního hospodaření a současně s tradicemi lovců a myslivost. Na určených místech spojovací komunikace budou zřízeny přístřešky pro odpočinek a relaxaci, případně úkryt za nepříznivého počasí. Ilustrované tabule vkusně instalované do samorostů a přírodních materiálů budou informovat o hlavních zásadách chování v přírodě a o významu její ochrany. Hlavní atrakcí projektu je záměr vybudovat fragment

středověké osady s ukázkami života společnosti té doby. Na přípravě spolupracuje v rámci konzultací Městské muzeum Rýmařov, Střední odborná škola památkové péče Šumperk a přední odborníci na středověkou architekturu.

Po vybudování bude areál přístupný veřejnosti sezónně, a to od dubna do října. Optimální návštěvnost by měla dosáhnout 30 tisíc návštěvníků za sezónu. Generálním provozovatelem, jak již bylo uvedeno, bude Sovinecko, o. p. s.

Na projekt Pradědovy zahrádky

v současné době navazují aktivity spojené s rekonstrukcí infrastruktury a budováním ubytovacích a stravovacích kapacit v obci Stránské. Projekt patří mezi klíčové prvky projektu „Historický park Moravy a Slezska“, který získal podporu všech dotčených obcí a je plně v souladu s koncepcí města Rýmařova na rozvoj cestovního ruchu jako nosného ekonomického sektoru mikroregionu Rýmařovska. Má všechny předpoklady kvalitně reprezentovat aktivity cestovního ruchu v Moravskoslezském kraji.

Fota: archiv Sovinecko, o. p. s.

rozhovor

Na podrobnější informace o vznikajícím projektu Pradědovy zahrádky jsme se zeptali jeho autora, člověka nanejvýš povolaného - dřívějšího kastelána hradu Sovinec, podnikatele, sokolníka, bluegrassového muzikanta a především ředitele obecně prospěšné společnosti Sovinecko Petra Schäfera.

Pěťe, z čeho vznikl vlastní název Pradědova zahrádka a jakou podobu bude mít hotový projekt?

Myšlenka se zrodila již za mého působení na hradě Sovinci, kdy se návštěvnost některých akcí nezdálo vyšplhat k šesti, někdy i k sedmatisícové hranici. Z ekonomického hlediska to bylo zjištění příjemné, na straně druhé jsem to vnímal jako obrovské zatížení lokality, které bylo nad rámec únosnosti z hlediska samotného hradu i ob-

služnosti. Proto jsem se začal zabývat myšlenkou, jak rozptýlit návštěvnost do přílehlých areálů. Dokladem formování této snahy byl zájem vytvořit v území zaniklé osady Hutova přírodní skanzen gotiky s programovou nabídkou, která by odlehčila Sovinci například při organizování velkých historických bitev apod. Hutov byl zajímavý tím, že nabízel příjemnou atmosféru a byl naprosto nedotčen. Určité nejasnosti s uživateli pozemků a restitučními záležitostmi mě však odklonily od této myšlenky a přesunuly mou pozornost na lokalitu Stránské, kde jsem se rozhodl vybudovat projekt s názvem Pradědova zahrádka. Proč zrovna Pradědova zahrádka? K názvu projektu mě inspiroval pohled na území, který se nabízí ze silnice, jež se vine od hradu Sovinec ke Stránskému. Když člověk opustí hranici lesa, vynoří se před ním zcela famózní pohled na centrální hřeben Jeseníků včetně Pradědu. A právě pod zmíněnou silnicí se nachází zájmové území. Proto ten název Pradědova zahrádka.

Můžeš našim čtenářům projekt Pradědovy zahrádky přiblížit?

Celý projekt Pradědovy zahrádky je v podstatě ucelený produkt v oblasti cestovního ruchu, který by měl prezentovat jakousi časovou zkratku, znázorňující, jak člověk osidloval území Jesenicka počínaje prvními Kelty až po současnost, jak se na území choval, jak si poradil s drsným klimatem a přírodou. Snažíme se vyvarovat toho, aby měl projekt charakter Disneylandu. Vycházíme z konzultací s odborníky, například s Mgr. Karlem, velkým znalcem historie tohoto území, a dalšími specialisty, s nimiž probíráme své záležitosti. Na 2 - 3 ha území, které bude pří-

stupno veřejnosti po trasách upravených do podoby naučných stezek, budou moci návštěvníci shlédnout fragment středověké uhlířské osady nebo tvrze. Na kolbišti budou moci spatřit, jak v době středověku probíhaly rytířské hry a turnaje. Jaké dovednosti předváděli sokolníci. Budou se moci sami zapojit do různých činností, zkusit si zhotovit například nějakou zakuřovanou keramiku nebo si na střelnici vyzkoušet umění střelby lukem a kuší, jízdu na koni, obratnost v ovládnutí zbraní atd. Tímto územím budou procházet až po současnost a naučné stezky je seznámí s tím, jak se hospodář v lesích nebo jací živočiškové žijí na našem území. Setkají se s galerií lidových řemesel, kde budou mít možnost spatřit zanikající řemesla horalů a ochutnat lidovou gastronomii. Zkrátka i občerstvení se obejde bez tradiční coca-coly, hranolků, hamburgerů, bez pizzy, protože budou k dispozici naše lidová vesnická jídla.

Jaká bude návštěvní doba?

Návštěvní doba bude korespondovat s otevíráním kulturních památek s ohledem ke klimatickým podmínkám. Areál by byl přístupný od dubna do října. Ovšem připravujeme v budoucnu jeho rozšíření o zimní sporty. **Co si slibuješ od projektu Pradědovy zahrádky? Údajně v blízké budoucnosti nabídně také nějaká pracovní místa.**

Předně vidím v projektu obrovskou pomoc danému území, dále, jak jsi se zmínil, vytvoření pracovních příležitostí, zejména pro obyvatele Stránského, protože mají možnost se k projektu připojit doplňkovými službami.

Jak daleko jste s přípravami a kdy se počítá s otevřením Pradědovy zahrádky?

V této chvíli jsme momentálně ve fázi, kdy projekt dostává zelenou, protože byl komisí Moravskoslezského kraje vybrán jako strategický projekt kraje a v současné době jsme získali i startovací finanční podporu. Minulý týden jsem byl na kraji podepsat smlouvu o finanční podpoře na zajištění projektové a předprojektové přípravy a některých prací souvisejících s úpravou terénu. Dá se říci, že od listopadu už vlastně vytváříme některá pracovní místa a zahajujeme vlastní práci. Již pro příští rok jsme připravili nabídku komponovaných programů s tím, že „první den otevřených dveří“ se uskuteční prvního května, kdy bychom chtěli jakýmsi svátkem přivítat jaro na horách. Připravujeme řadu dalších akcí, o kterých bude veřejnost včas informována. Příští rok chceme zprovoznit areály, jako je kolbiště, rytířský tábor a jednodušší stavby, které je možno ve finančním objemu realizovat. Co se týče dokončení celého projektu Pradědovy zahrádky, domnívám se, že v horizontu tří let by mohl

mít definitivní podobu včetně náročnější výstavby, jakou bude středověká osada, různá stravovací místa a pastoušky.

Hledal jsi inspiraci i v jiných muzeích v přírodě a skanzenech?

Poznatky jsem pochopitelně získával v různých skanzenech nejen v České republice, ale také například ve slovenském skanzenu Pribylina. Tam jsem také objevil záchranný chov plemenné ovce valašky černé. Chov valašky černé v Pradědově zahrádce bude jediným na území České republiky a bude zařazen do záchrany genofondu. Součástí ovčína bude také pastvina pro umístění tohoto velmi vzácného plemene a vlastní záchranný chov. Návštěvníci se seznámí s významem chovu, vlivem na údržbu krajiny a s využitím produktu. Lidé uvidí, jak se ovečka stříhá, jak se zpracovává vlna. Děvčata se u nás postupně naučila sprádat vlnu na kolovratu, restaurujeme menší tkalcovské stavy, aby se dalo předvést tkaní, připravujeme stravovací zařízení - pastoušku, kde budou návštěvníci mít možnost ochutnat ovčí produkty. Pro veřejnost to bude záležitost mimořádně atraktivní.

Jak se daří rozvíjet spolupráci s ostatními subjekty, firmami a obecními úřady?

Důležité je říci, že tento projekt má plnou podporu města Rýmařova, Lesů České republiky a dalších subjektů včetně dotčených obcí. Navázali jsme velmi dobré sousedské vztahy. Přílehlé lokality tohoto projektu jsou v majetku ekologické farmy Beránkových, kteří se v areálu Pradědovy zahrádky budou rovněž angažovat. Tím je projekt vlastně ošetřen tak, aby na území areálu nevzniklo například místo pro postavení stánku Mc Donalda.

Realizátorem a generálním provozovatelem tohoto projektu je Obecně prospěšná společnost Sovinecko. Ovšem projekt je zcela určitě natolik nákladný, že by bez strategického partnera nemohl pokračovat ve svém dalším vývoji. Kdo je tím, kdo pomůže s kapitálovým ošetřením projektu Pradědovy zahrádky?

Partnerem je společnost Amont, která před dvěma lety koupila na Sovinci bývalou hospodu pro své podnikové účely. Došlo k vzájemnému seznámení a sympatiím, následně k příslibům podpořit naše aktivity s tím, že nakonec vznikla akciová společnost První Sovinecká, a. s., a společný projekt pod názvem Historický park Moravy a Slezska. Je to projekt, na kterém se vlastně podílí dva suverénní partneři, a tím je již zmíněná První Sovinecká, a. s., a Obecně prospěšná společnost Sovinecko.

První Sovinecká, a. s., která je především společností, jejímž cílem je kulturní a turistická obroda Jeseníků, uspořádala ve dnech 18. a 19. října

prezentační výstavu, které se zúčastnili nejen zástupci našeho města, ale také hejtmán Moravskoslezského kraje Evžen Tošenovský a mnoho významných politických a uměleckých celebrit. Pražské setkání ses zúčastnil i ty. Jak sis odnesl zážitky a poznatky? V jakém duchu se nesly ony dva dny v Praze?

Naplněním slibu ze strany pražských partnerů, jak jsi se zmínil, byla prezentační výstava, kterou uspořádala společnost První Sovinecká, a. s., spolu s agenturou Subiton a klubem, který provozuje uznávaný houslista Jaroslav Svěčený. Šestkrát za rok se schází na půdě Top hotelu vyznavači vážné hudby a ve spolupráci s těmito subjekty pojali myšlenku, že v rámci koncertu Jaroslava Svěčeného, věnovaného tentokrát Leoši Janáčkovi, významné hudební osobnosti Moravy a Slezska, by se mohl prezentovat i projekt Historický park Moravy a Slezska s tím, že by se akcent položil právě na projekt Pradědovy zahrádky a na zahájení činnosti Sovinecko, o. p. s. O přestávce byla uspořádána mezi významnými účastníky koncertu, mezi nimiž byli například první dáma České republiky paní Livie Klausová, ministryně zdravotnictví Marie Součková, herec Jan Rosák a mnoho dalších, finanční sbírka na podporu projektu Pradědova zahrádka a rozjezdu Obecně prospěšné společnosti Sovinecko. Během dvacetiminutové přestávky se podařilo získat peněžní dar ve výši 62 900 Kč. Ten nám byl za přítomnosti notářky slavnostně předán na pódiu. Kromě toho nám pražští hostitelé hradili plně ubytování a stravu po dobu dvou dnů a průvodce Prahou. Dvoudenního pobytu se zúčastnili starosta města Rýmařova Ing. Petr Klouda a všichni starostové dotčených obcí Historického parku Moravy a Slezska - starosta Jiříkova, Pasek a Dlouhé Loučky - včetně zastupitelů. Dvoudenní prezentační výstavu se zúčastnil také hejtmán Moravskoslezského kraje Evžen Tošenovský, který projektu Pradědovy zahrádky vyslovil upřímnou podporu ze strany kraje. Pomineme-li příjem finanční, pak celá akce splnila také význam mediální.

Jak na tebe zapůsobil koncert Jaroslava Svěčeného?

Troufám si říci, že to byl pro všechny skvělý zážitek. Koncert byl pastvou pro uši milovníků vážné hudby a pan Svěčený je nejen skvělý hudebník, ale i velmi spontánní komentátor.

Pěťe, děkuji ti za velmi inspirativní a informačně bohatý rozhovor a přeji, aby se záměr s Pradědovou zahrádkou vydařil podle tvých představ a projekt přinesl do našeho mikroregionu toužebně očekávaný turistický ruch a s ním i zájem dalších investorů. JiKo

Jak budou motoristé parkovat na náměstí Míru v Rýmařově?

V současné době zajišťuje vybírání parkovného na náměstí Míru nájemce JUDr. Jaroslav Henc. Součástí nájmu je také parkovací automat. Sjednaná výše ročního nájmu představuje částku 30 000 Kč. Předmětem smlouvy je pouze užívání, nikoli údržba pronajaté plochy. Vzhledem k pořizovacím nákladům na parkovací automat a k nákladům na údržbu náměstí vidí odbor dopravy a silničního hospodářství (ODSH) tento stav jako velmi nevýhodný pro město. Doporučil situaci řešit několika variantami. Optimální se zdá varianta s označením d): **Z důvodu výrazného rozšíření kompetencí strážníků městské policie (od 1. 1. 2003)** (možnost projednávání přestupků v blokovém řízení - neoprávněné stání, nedovolené stání, možnost zastavování vozidel, oprávnění požadovat a kontrolovat doklady, možnost použít technického prostředku - botičky...) **ponechat stávající možnost parkování, zachovat**

parkovací automat a přenechat dozor městské policii, která zajistí dodržování pravidel silničního provozu včetně dodržování parkovacích poplatků. Příjmy z parkovného pak zahrnout do příjmů města, kde budou alespoň částečně kompenzovat náklady na údržbu náměstí. Tato varianta kontroly městskou policií je běžná v ostatních městech, kde je zavedena v centrech, a jeví se jako varianta optimální.

Odbor dopravy navrhuje ulice Školní a Husovu osadit dopravním značením „zákaz stání“, neboť svou šířkou nespĺňují požadavky pro stání vozidel u krajnice a současně proto, že parkování v těchto ulicích působí v zimním období velké problémy městským službám při zimní údržbě vozovek. Rada města schválila předloženou variantu pro řešení dopravní situace - parkování na náměstí Míru v Rýmařově na zkušební dobu pro rok 2004.

Oslavili jsme 17. listopad

V pondělí 17. listopadu se Rýmařov pomalu probouzel do rána, které lze skutečně nejlépe nazvat kalným. Mlha na město dolehla jako velká peřina a chláholila všechny, kteří měli volno, ke spánku. Na některých budovách se ospale třepotaly národní vlajky, okna zůstala dlouho slepá a do ulic vyšli jen ti, kteří museli. 17. listopadu jsme oslavili státní svátek - Den

boje studentů za svobodu a demokracii. Události listopadových dnů roku 1989 jsou známy široké veřejnosti a jsou poměrně často diskutovány. Ve stínu sametové revoluce proti komunistické diktatuře tak zůstává hrdinství českých studentů z roku 1939. Podzim 1939 znamenal první masovější náznak odporu proti nacistické okupaci českých zemí. I přes varování a výhrůžky se 28. října 1939 uskutečnily v Praze demonstrace v rámci připomenutí vzniku Československé republiky. Bezpečnostní složky okupantů

však demonstrace násilně rozehnaly a při zásahu smrtelně postřelily studenta medicíny Jana Opletala. Jeho pohřeb se konal 15. listopadu a stovky lidí - zejména studentů - vyšly znovu do ulic. Německé vojenské jednotky opět demonstrace násilně potlačily a desítky demonstrantů zatkl gestapo. Napětí vyvrcholilo 17. listopadu, kdy jednotky gestapa a SS přepadly brzy z rána všechny studentské koleje (nedotčeny zůstaly pouze Alexandrovky a brněnské Kounicovy koleje). Více než 1200 studentů bylo zatčeno a odvečeno do koncentračního tábora v Oranienburgu, devět studentů a představitelů studentského hnutí bylo v ruzyňské věznicí bez soudu popraveno. Na rozkaz Adolfa Hitlera byly české vysoké školy uzavřeny. Připomeňme si v tyto dny památku devíti mrtvých, kteří budou navždy připomínat touhu českého národa po svobodě a demokracii.

Popravení představitelů studentského hnutí 17. 11. 1939 v Praze-Ruzyni:

Josef Matoušek (*1906)
Jaroslav Klíma (*1913)
Jan Weinert (*1914)

Josef Adamec (*1909)

Jan Černý (*1914)
Marek Frauwirth (*1911)
Bedřich Koula (*1913)
Václav Šafránek (*1920)

František Skorkovský (*1909) - předseda zahraničního odboru studentstva

- univerzitní profesor
- předseda Svazu českého studentstva
- středoškolský profesor a aktivista studentského hnutí
- tajemník Ústředního svazu národního studentstva v Praze
- předseda spolku mediků
- aktivista studentského hnutí
- jednatel Národního svazu čs. studentstva
- funkcionář Národního studentského svazu
- předseda zahraničního odboru studentstva

Redakce (čerpáno z internetu)

Moravskoslezský kraj informuje

Moravskoslezský kraj mění síť poskytování stomatologické lékařské služby první pomoci

Optimalizaci sítě poskytování stomatologické lékařské služby první pomoci schválila rada kraje k 1. listopadu 2003. Od tohoto data bude stomatologická LSPP poskytována pouze v nepracovní dny a svátky v ordinační době (viz tabulka).

K optimalizaci přistoupil kraj na základě analýzy zpracované z podnětu zástupců oblast-

ních stomatologických komor. Vyplyvá z ní, že od roku 1993, kdy se z velké části privatizovala stomatologická pracoviště, došlo k postupnému snížení potřebnosti stomatologické LSPP, a to z důvodu frekvence pacientů i závažnosti jejich obtíží. Případně náhlé stavy (úrazy) jsou indikovány k ošetření na odborných stomatologicko-ortodontických pracovištích v nemocnicích. Většinu ošetřených případů na stomatologické LSPP tvoří pacienti, jejichž problémy trvají už řadu dní a nebezpečí z prodlení u nich vesměs nehrozí. Celá situace bude průběžně monitorována a za období listopad a prosinec 2003 bude vyhodnocena jak ze strany zdravotnických záchranných služeb, tak Městské záchranné služby Ostrava. Sazby za poskytování stomatologické LSPP jsou rovněž k 1. listopadu 2003 jednotné pro celý kraj a jsou stejné jako sazby pro lékaře poskytující LSPP pro dospělé a pro děti.

Zajištění stomatologické LSPP v Krnově a Bruntále k 1. 1. 2003

Pracoviště	Návrh optimalizace (jen nepracovní dny a svátky)
Bruntál *	08 - 12
Krnov *	08 - 12

* Tyto okresy mají rozpis samostatných ordinací jednotlivých stomatologů sloužících stomatologickou lékařskou službou první pomoci.

*Katherini Koláčková,
tisková mluvčí*

Město na dříve narozené nezapomíná

V pátek 14. listopadu patřil malý sál Střediska volného času setkání rýmařovských jubilatů, kteří letos oslavili sedmdesáté nebo pětadesáté narozeniny. Pro několik desítek seniorů byla každoroční akce nejen formální společenskou událostí, na níž nesměli se svými gratulacemi, proslovky a přípitky chybět zastupitelé města, ale také příležitostí posedět s přáteli, poslechnout si oblíbenou hudbu a zavzpomínat s vrstevníky na doby, kdy jako mladí lidé do Rýmařova přišli, aby zde prožili několik desítek příštích let. Letošní jubilanty přivítala Květoslava Sicová, předsedkyně komise pro společenské

záležitosti, která také uvedla první kulturní vystoupení. Vzápětí se věkový průměr na sále prudce snížil, neboť před publikum nastoupily děti ze 3. mateřské školy v Rýmařově se svým pásmem písniček, básniček a lidových tanečků. Několik dalších okamžiků patřilo oficiálním projevům, poděkování z úst Boženy Filipové, členky městského zastupitelstva a předsedkyně kulturní komise, a starosty Petra Kloudy, který svého slova využil i k tomu, aby účastníky setkání informoval o nejdůležitějších problémech, změnách a plánech, jež se týkají města Rýmařova. Vyjádřil se k otázce

v současné době nejalčivější, ke zrušení p o r o d n i c e, stejně jako k nejistotám, které provázejí budoucnost rýmařovského školství. Poválečným osídlencům se tak naskytlo několik témat k rozhovoru i k určité konfrontaci vlastních zážitků z dob, kdy se Rýmařov houfně zabydloval mladou generací, se současným odlivem mladé populace do větších

měst. Setkání jubilatů však neměla provázet jen vážná diskuse, ale především volná zábava, a proto se vzápětí po přípitku rozezněly nástroje a hrdla členů skupiny Pedagog, jejichž hudba doprovázela večer až

k jeho závěru. Pohoštění pro dobrou stovku oslavenců připravili již tradičně učňové oboru kuchař-číšník ze Středního odborného učiliště a Odborného učiliště Rýmařov pod vedením svých mistrů. ZN

Školství

Hračky z Rýmařova pomáhají v Iráku

Mohou děti z Rýmařova učinit svět bezděčím a lepším pro své vrstevníky vzdálené tisíce kilometrů? Pro mnohé možná překvapivá odpověď zní ano!

Při pročítání Učitelských novin mě zaujal e-mail podpraporence Lenky Martínkové, působící v české polní nemocnici v Basře: „Rozdáváme nemocným dětem při ošetření hračky i vitamíny, ale hraček je pořád málo.“ Uvědomila jsem si, jakou kouzelnou moc mohou hračky mít při snaze zmírnit

fyzické i psychické utrpení, jímž děti v Iráku bezesporu prošly.

Bylo až dojemné sledovat, s jakou spontánní odevzouvou ze strany žáků naší školy se setkala pouhá zmínka učitelů o možnosti zaslat plyšové hračky naší polní nemocnici v Iráku.

Naprostá většina dětí přicházela do školy v následujících dnech se svými oblíbenými a mnohdy i novými hračkami. Přes nevelký počet žáků naší školy se jich sešlo takové množství, že k jejich odeslání bylo zapotřebí tří obrovských krabic od banánů!

Chtěla bych využít této příležitosti, abych dětem i jejich rodičům za toto krásné gesto poděkovala. Odměnou jim může být představa zářících očí malých pacientů v těžce zkoušené zemi.

Dagmar Galandrová
ZŠ 1. máje 32
Rýmařov

Foto: archiv ZŠ 1. máje

I malý čin je lepší než velká slova

Nejmenší českou mincí je od počátku listopadu padesátník. S troškou nostalgie se loučíme s desetníky a dvacetníky. Však nám také zbytečně nafukovaly peněženky a jejich nominální hodnota byla zanedbatelná. A přitom byla nižší než výrobní cena.

Co s mincemi, které nám zůstaly? Studenti SSOŠ Primy v našem městě rozmístili v prodejních CA&VA, Rýmařovská pekárna a H+H velmi zvláštní pokladničky. Byly to zavařovací láhve, uzavřené a zabezpečené, a spolu s nimi oznámení, jak bude s vybranými mincemi naloženo. Ano, milí občané, zákazníci a přátelé, všechny penízky budou

vyměněny a dostanou je děti z dětského domova v Janovicích. Děkujeme, děkujeme! Po celkem úmorném počítání a třídění máme na stole 48 632 mincí!

A suma, která byla vybrána, činí **9 638,70**. To je překvapivé, radostné. Takže děti dostanou kočárek pro pannu, kovové tříkolky (pro jistotu dvě) a spoustu dalších potřebných věcí. Poradíme se s jejich tetami a dárečky slavnostně přineseme k Mikuláši. Všichni se už těšíme na plamínky radosti v dětských očích. Nebojte se, napíšeme reportáž, přiložíme fotografie a toto „zpravodajství“ najdete v našich novinách.

Co udělá banka s vybranými „drobnásky“?

Poslední desetníky a dvacetníky nám sloužily od roku 1993. Jako materiálu bylo použito 99 % hliníku a 1 % hořčíku. Byly raženy v Hamburku a později v Bižuterii Jablonec. Naše Česká národní banka předpokládá na základě zkušeností v Evropě, že se podaří stáhnout nanejvýš 30 % mincí. Budou sešrotovány na speciálním německém lisu a potom budou prodávány jako vysoce kvalitní materiál zájemci, který nabídne nejvyšší cenu. Zisk se odhaduje na několik milionů korun. Hráči mariáše at si klidně neplatné „stříbrňáčky“ používají. No, a naše padesátníky vydrží až do přechodu na euro. Si

NAŠE LISTÁRNA

Tajemství života a smrti souvisí s tajemstvím Boha

Jediné, co máme ve svých rukou, je naděje

Draží politikové, občané našeho společného domova, města Rýmařova, dnes je tomu právě sedm dní, co jsem v televizi sledovala Moravskoslezský region. Co se však za krátkou dobu několik dní může změnit, je pro mě nepochopitelné. Navíc v porovnání s tím, co jsem si mohla přečíst v Rýmařovském horizontu 17/2003: „Dne 19. září 2003 se na základě kladného výsledku důkladného auditu stala držitelkou prestižního titulu Baby Friendly Hospital i nemocnice v Rýmařově.“ Když mě tento týden 100 km od našeho města zasáhla prostřednictvím mobilu smutná zpráva o zrušení porodnice v Rýmařově, nevěřila jsem. Ale poté, co jsem si 7. listopadu ráno zapnula televizi a viděla smutné tváře sestry Marie Vůlkové a ředitele MUDr. Marianu Olejníka i místostarosty Pavla Koláře, pochopila jsem, že SMS zpráva nebyla šotkem, ale pravou pravdou, realitou, kterou nám připravila nějaká chytrá hlava, jíž nezáleží ani na názorech občanů, ani na obtížích, které našemu městu v pohraničí nastanou.

Ve vydání Rýmařovského horizontu 19/2003 jsem četla rozhovor s panem primářem Olejníkem, který pro něj musel být bolestný. Právě prohrál boj o svou porodnici, pro niž jako primář a ředitel nemocnice dokázal vytvořit nejlepší tým lékařů, sester a ostatních zaměstnanců. Valná hromada prostě rozhodla, ale nikdo z politiků se nezařadil. Prostě je málo porodů, ale nikdo se neptá proč!

My všichni to ale víme. Stát je vytunelovaný, peníze nejsou, jsou jen v parlamentu, kde se rozdávají po milionech. Proč politikové nerozhodnou mladým lidem přidat a sobě ubrat? Vidím, že jim nezáleží, jestli vyměříme po přeslici, ale hlavně že ONI se mají jako ta prasátka v žitě. Pojišťovny jsou bez peněz a mají problémy. Ale rodiny s dětmi nemohou říci: „Máme problémy,

ne máme na ošacení dětí, ne máme jim co dát jíst, ne máme možnost dát je do učení, protože jim je nemůžeme zaplatit.“ Někdo se přesto uskrovní, děti nechá vyučit, ale ty nenajdou práci a jsou doma bez peněz. Každý zaměstnavatel se nejdříve ptá: „Máš praxi?“ Kde jí ale získat?

Co jste, politikové, udělali za těch třináct let pro děti, aby se mohly narodit do šťastných rodin, kde mohou žít v lásce s dalšími sourozenci a rodiči, kteří jim mohou dát zájem domova? Prostě nic!! Je zbytečné chodit k volbám, každý slibuje, ale sliby chybí! Ať pravice, nebo levice - každý hrabe jen pro sebe a „sytý hladovému nevěří“. Rýmařovská nemocnice má ty největší kapacity, připravené rychle zasáhnout při ohrožení lidského života i při jeho zrození. Ráda přijala maminka porod právě u nás v Rýmařově, kde měla ten nejlepší pocit, že je s dítětkem v dobrých rukou lékařů a v rukou Božích. Nechtěla bych tím tvrdit, že by maminkám nebylo dobře i v porodnici bruntálské. Ale proč by měla skončit tak dobrá porodnice, jaká patří k našemu městu stejně jako kostel, kaplička, radnice nebo škola? Ať si ten, kdo takto rozhodl, uvědomí, že chyboval, a řekne: „Neboj se, já jsem tvá pomoc, neboj se, červíčku človíčku, tvým domovem bude místo tvého narození jménem Rýmařov.“

To ale ještě není vše. Slyšela jsem také, že má být zrušeno dětské oddělení. Zase bez rozhodnutí občanů? Dne 30. října 2003 jsem sledovala Moravskoslezský region, kde právě vysílali pořad o tom, jak několik měsíců malí výtvarníci malovali obrazy v jednotlivých pokojích tohoto oddělení, aby se tam pacientům líbilo. Malby o životě na zemi, ve vzduchu a ve vodě. Jak řekla dětská lékařka MUDr. Tatiana Gvozdiaková, děti slíbily, že přijdou namalovat i další obrázky pro radost.

Tak co, pánové, povíte, jaké máte zase nápady s tímto dětským oddělením? Snad že řeči jsou plané a náš strach zbytečný?!

Když už jsme u obav o naše malé a budoucí občánky, nechtěla bych zapomenout ani na nemocné a starší občany našeho města. Tolik si přejí to jediné - Domov v Dolní Moravici, kde jim chce paní ředitelka Marcela Staňková svou píli, láskou a milým přístupem k bližnímu společně s Diakonií připravit místo důstojného odpočinku ve stáří a nemoci, místo klidu a opravdového pocitu domova. Kolikrát slyším při návštěvách těchto nemocných: „Kdy bude ten Domov hotový? Už bych v něm chtěla žít.“ Kdy a jak se tento velkorysý dobrý skutek paní ředitelce podaří uskutečnit, ví snad jen Pán Bůh. My ale všichni víme, že bez příspěví nás všech občanů Rýmařova a okolí, bez pomoci finanční a vůle přidat ruku k dílu, bez podpory lásky, pochopení a naslouchání jeden druhému, se nepodaří nic.

Za vše, čeho jsme se dočkali, můžeme „poděkovat“ těm čtyřiceti letům totality, kdy vymřela víra v Boha, která byla z lidí násilně vybičována. Když se začalo lézat do vesmíru, když lidé dokázali poručit větru dešti, tehdy Boha nikdo neviděl, natož aby jej potřeboval. Naši předkové každý den, ačkoliv jejich život byl jistě těžší než ten náš, brali jako Boží vůli a dokázali každé lidské stvoření přijmout s požeňáním, ať jich bylo, darů Božích, třeba každým rokem více.

Za málo dětství bylo náboženství povinné, nikdo si nedovedl představit, že bychom hodinu čtení Bible mohli z rozvrhu vynechat. Moji tři chlapci se také vždy těšili na křesťanskou výchovu s panem Dr. Františkem Vaňákem, knězem, který byl duchovním otcem celého města třicet osm let. O těžkostech, které nám byly způsobeny, se nebudu zmiňovat, to všichni víme.

Chlapci ovšem přijali svátost křtu, svatě přijímání, nejstarší i svátost bířmování a svátost manželskou. Kolik dětí bylo při slavení Božího těla a při svatém přijímání, kde bylo plno světla, květín, lásky a radosti z Boží přítomnosti.

Věřím pevně, že máme všichni své malé městečko rádi, rádi v něm žijeme a přáli bychom si, aby se nám tady společně žilo pěkně, spokojeně a radostně. Ale to je možné jen tehdy, když budeme všichni jako jedna rodina a to, co vytvoříme, bude náš domov, kde nám bude dobře.

Proto přejí panu řediteli nemocnice MUDr. Marianu Olejníkovu, starostovi Rýmařova Petru Kloudovi i paní ředitelce Marcelce Staňkové ty nejlepší přátele, kteří jim pomohou vytvořit a udržet vše, co k našemu městu patří. Budme i my jejich přáteli. S Boží pomocí se nám vše podaří. Přejí panu primáři, aby se jeho víra v Pána Boha nevytratila a aby jeho a naše porodnice mohla zase brzy přijímat maminky. Aby se znovu začaly rodit ve velkém očekávání a do lepší budoucnosti dětí v rýmařovské nemocnici.

Vždy se říká, kde je Bůh, tam je požehnání. I to by si měli lidé uvědomit a jít cestou, kterou nás vedli naši předkové. Více úcty, pokory a méně chamtivosti. Přece ani děti nebudou šťastnější, když budou mít počítače, mobilu a prázdniny v zahraničí, ale nikoliv zájem domova s rodiči, kteří si najdou čas jeden pro druhého.

To vše je důkazem, že kde je Bůh, tam je láska.

Takovou lásku vám všem přeji, draží přátelé našeho společného domova a velké rodiny. Pokoj do každého domu, do radostných dnů narození Krista, svátků vánočních.

„Nemůžeme žít bez naděje. V životě potřebujeme mít cíle a znát smysl své existence. Bůh je základ naší naděje.“

Věřící občanka Rýmařova
Olga Schreiberová

Úsměvně

Je to vůbec možné?

Musím začít letošním jarem. S novým jarem jsme se s chutí vrhli do práce na zahrádce. Odložíme teplé svrčky, šup do vysloužilých bot, oblečení, které není už úplně šik, hodinky do chatky a drobnosti na lavičku, nachystat cibulky, semínka, hnojivo, nářadí. Naše čtyřčlenná rodina se projevuje snad až hyperaktivně. Však je to brzo vidět. Jsme přece kabráňáci, parta hyc. Záhonky jak vojáci, trávník vyhrabaný, pod keři rybízů voní čerstvá hlína, mezi angrešty a maliníky taky, sněženky uznale pokyvují hlavičkami, fialky voní obzvláště omamně a narcisy se chystají vykvet do plné krásy.

Pyšně obhlížíme naši zahrádečku. Konec. Jde se domů na večeri. Najednou zbledla naše velitelka - máma - a vyhrkla: „Prstýnek!? Kde je? Určitě jsem ho

měla!“ Kapsy, chatka, okolí lavičky. Hledají všichni. Marně. Marně. A tak jako krtci hrabeme znovu pod rybíz i všemi ostatními keři, bereme kousek po kousku, cestičky, všechna zákoutí. Víme, jak byl náš mamce právě tento šperk, celozlatý, bohatě rytý a zdobený prsten, dárek od tatínka, drahý a milý. Pomalu se stmívá a my ztrácíme naději. Utěšujeme naši maminečku, že se jí svorně složíme, dáme jí potřebnou sumu na klenot třeba ještě hezčí a dražší. Nechce. Moc nemluví, oči má ve studánkách. Snažíme se zapomenout.

Čas běžel a o této příhodě se nesmělo mluvit. Přešlo jaro i léto a my s přicházejícím podzimem sklízíme dary naší přírody, tedy našich latifundií. Úroda slušná, bedničky se plní petrželí, červenou řepou, jdeme

na mrkev. Tatka zaryje rýčem a vtom! Něco se za-blýsklo! Rychle se sehnul, setřásl hlínu a v té chvíli byl kandidátem mrtvičky!

Na jedné mrkvi byl navlečen prsten. Asi uprostřed. Ta mrkvička frajerka prorostla prstenem a náramně jí slušel. Zlato nebylo ani zašlé. To bylo radosti, dokonce fotografie na památku. Potom se mrkvička zlomila, prstýnek byl omyt a ze zahrádky odcházela přeukrutně spokojená majitelka šperku, který zářil na jejím prstě. Jak to asi tehdy v tom dni jara bylo? Dala si prstýnek do kapsy zástěry a ten při setí zeleniny neposedně vyskočil do řádku. A rodina kvůli němu dvakrát přeryla a přehrabala zahradu. Hlavně že je na světě. A v albu je také. Moji přátelé to vše potvrdí, je to pravda pravdoucí. Si

Kulturní okénko města Rýmařova

Citát: Je jedním z nejkrásnějších zastoupení tohoto života, že žádný člověk nemůže upřímně pomoci druhému, aniž by nepomohl i sám sobě.
Ralph Waldo Emerson

INFOSERVIS Střediska volného času Rýmařov LISTOPAD - PROSINEC 2003

21. 11.	20.30	SVČ	Taneční kurz pro dospělé
22. 11.	10.00	SVČ	Okresní přebor ve stolním tenisu
		SVČ	Rýmařov - Slavoj Bruntál
	14.00	SVČ	Okresní přebor ve stolním tenisu
		SVČ	Rýmařov - Olympia Bruntál
24. 11.	18.00	SVČ	TALIANKA - koncertní vystoupení
28. 11.	20.30	SVČ	Taneční kurz pro dospělé
29. 11.	10.00 - 12.00	SVČ	Počítače pro děti
29. 11.	14.00 - 17.00	SVČ	TAI-ČI s Marcelem Adamcem (dospělí 140 Kč, studenti 70 Kč)
1. 12.	11.00	SVČ	Keramická dílna pro ZVŠ
1. 12.	16.15	SVČ	Mikulášský turnaj ve stolním tenisu žáků a dorostu
3. 12.	10.00	SVČ	Kurz paličkování
5. 12.	20.30	SVČ	Závěrečná lekce tanečních pro dospělé
6. 12.	14.30	SVČ	Předvánoční dílna pro děti a rodiče (glazování)
8. 12.	10.00	SVČ	Keramická dílna pro ZŠ
12. 12.	19.00	SVČ	Závěrečná taneční kolona

Společenská kronika

Narodili se noví občanci

Pavlinka Holubová	Šternberk
Vít Adámek	Šumperk
Anička Salajová	Šternberk

Blahopřejeme

jubilantům, kteří od předcházejícího vydání oslavili 80 let a více

Nováková Matylda - Rýmařov	80 let
Vlachová Marie - Rýmařov	80 let
Kolísková Anežka - Rýmařov	81 let
Tlapalová Růžena - Rýmařov	81 let
Růžičková Ludmila - Rýmařov	82 let
Spáčilová Františka - Rýmařov	82 let
Svojanovský František - Rýmařov	82 let
Nováková Dobroslava - Rýmařov	83 let
Tomanová Valerie - Rýmařov	83 let
Hudečková Zdeňka - Rýmařov	84 let

Rozloučili jsme se

Květoslava Látalová - Rýmařov	1923
Binderová Jarmila - Rýmařov	1911
Žamboch Ladislav - Rýmařov	1918

Matrika MěÚ Rýmařov

Vzpomínka

Dne 27. listopadu 2003 by se dožil šedesáti let
pan Josef Biras.

Kdo jste jej znali a měli rádi, vzpomeňte s námi.
Manželka a dcery s rodinami

Burza sportovních a turistických potřeb SVČ Rýmařov

Pátek	21. 11.	14.00 - 17.30	PRODEJ, VÝDEJ
Sobota	22. 11.	8.00 - 12.00	PRODEJ, VÝDEJ

Známa i neznáma výročí

25. 11. 1968 zemř. **UPTON SINCLAIR**, americký prozaik (nar. 20. 9. 1878) - 35. v. r. úmrtí
26. 11. 1948 nar. **JIRÍ BARTA**, grafik, výtvarník animovaného a kresleného filmu - 55. v. r. nar.
27. 11. 1918 zemř. **BOHUMIL KUBIŠTA**, malíř, grafik a teoretik výtvarného umění (nar. 21. 8. 1884) - 85. v. r. úmrtí
28. 11. 1953 zemř. **EUGENE O'NEILL**, americký dramatik, nositel Nobelovy ceny (nar. 16. 10. 1888) - 50. v. r. úmrtí
- 28. 11.** **Mezinárodní den boje proti konzumnímu způsobu života (poslední pátek v listopadu)**
- 29. 11.** **Mezinárodní den solidarity s palestinským lidem - výročí rozhodnutí Valného shromáždění OSN roku 1947 o založení židovského a arabského státu v Palestině, slaví se od roku 1978**
29. 11. 1643 zemř. **CLAUDIO MONTEVERDI**, italský hudební skladatel (křtěn 15. 5. 1567) - 360. v. r. úmrtí
29. 11. 1898 nar. **CLIVE STAPLES LEWIS**, anglický prozaik, esejista a literární historik (zemř. 24. 11. 1963) - 105. v. r. nar.
29. 11. 1923 zemř. v Prostějově **KAREL DOSTÁL-LUTINOV**, básník, teolog a publicista (nar. 22. 9. 1871 v Prostějově) - 80. v. r. úmrtí
30. 11. 1873 nar. **BOŽENA BENEŠOVÁ**, prozaička, básnířka a literární kritička (zemř. 8. 4. 1936) - 130. v. r. nar.
- 1. 12.** **Světový den boje proti AIDS, vyhlášen Světovou zdravotnickou organizací v roce 1988**
1. 12. 1968 zemř. **HUGO HAAS**, divadelní a filmový herec, režisér a scenárista (19. 2. 1901 v Brně) - 35. v. r. úmrtí
- 2. 12.** **Mezinárodní den boje za zrušení otroctví, slaví se od roku 1984 (OSN)**
- 2. 12.** **Světový den počítačové gramotnosti, od roku 2001**
2. 12. 1918 zemř. **EDMOND ROSTAND**, francouzský básník a dramatik (nar. 1. 4. 1868) - 85. v. r. úmrtí
2. 12. 1928 nar. v Brně **RADOSLAV KRATINA**, sochař, grafik a průmyslový výtvarník (zemř. 10. 9. 1999) - 75. v. r. nar.
- 3. 12.** **Mezinárodní den zdravotně postižených, od roku 1993 (OSN)**
- 5. 12.** **Mezinárodní den dobrovolníků, slaví se od roku 1986 z rozhodnutí OSN na počest těch, kteří dobrovolně pomáhají trpícím**
5. 12. 1883 nar. **JAROSLAV KRÁL**, malíř, působil v Brně (zemř. 22. 3. 1942 v Osvětimi) - 120. v. r. narození
5. 12. 1908 zemř. v Brně **JOSEF UHER**, prozaik (nar. 14. 12. 1880 v Podolí u Tišnova) - 95. v. r. úmrtí
5. 12. 1923 nar. **VLADIMÍR TĚNDRJAKOV**, ruský prozaik (zemř. 3. 8. 1984) - 80. v. r. nar.
6. 12. 1928 nar. **KAREL PECKA**, prozaik, scenárista a esejista (zemř. 13. 3. 1997) - 75. v. r. nar.
6. 12. 1978 zemř. v Brně **JARMILA KURANDOVÁ**, herečka (nar. 30. 1. 1880) - 25. v. r. úmrtí
- 7. 12.** **Mezinárodní den civilního letectva, od roku 1996 (OSN)**
7. 12. 1928 nar. v Batelově, okr. Jihlava, **ZDENĚK MAHLER**, prozaik a scenárista - 75. v. r. nar.

STŘEDISKO VOLNÉHO ČASU ZVE ZÁJEMCE O TRADIČNÍ ČÍNSKÁ CVIČENÍ PRO ZDRAVÍ, SEBEBRANU, ROZVOJ OSOBNOSTI A DLOUHÝ VĚK

od 14 do 17 hodin do malého sálu SVČ

Co vás čeká:

základy pohybu tchaj-ti-Čchüan
spojení pohybu a aplikací
základy bojového umění

vede: Marcel Adamec

cena: 140 Kč, studenti 70 Kč
přihlášky se zálohou 100 Kč
(studenti 50 Kč) do 24. 11.

Informace u H. Tesařové, tel. 554 211 410

Vzpomínka na ...

KURANDOVÁ Jarmila (* 30. 1. 1880 Veselí u Počátek, + 6. 12. 1978 Brno) - česká herečka

Jarmila Kurandová, významná realistická herečka, pokračovatelka hereckých tradic Terezie Brzkové, Otýlie Beníškové a Růženy Naskové, byla v mládí pilnou návštěvnicí opery a činohry Národního divadla v Praze. Hrát začala u cestujících společností, poté hrála u stálých divadel v Ostravě, Olomouci a především v Brně (1934-1978). Svým realistickým herečtím vytvořila dlouhou řadu postav divadelních, filmových i televizních. Prošla od milovnic přes charakterní postavy žen z lidu a směřovala poměrně rychle k oboru matek. A právě v těchto rolích se nejvíce vryla do paměti obecnosti (například *matka Jana Nerudy* ve filmu *Týden v tichém domě*, *matka Jana Koziny* ve filmu *Psohlavci*). Hrála i staré ženy bilancující svůj život, bránící se samotě a trpící nezájmem svých dětí (televizní film *Barometr*, 1969). V televizním filmu *Babička* (1971), který podle románu Boženy Němcové natočil režisér A. Moskalyk, vytvořila titulní roli, když ve stejné době tuto postavu hrála na scéně Státního divadla v Brně. Po *Babičce* v podání Terezie Brzkové je *Babička* Kurandové druhým významným pokusem o ztvárnění prototypu české matky, symbolu něžné lásky, životní moudrosti a úcty k tradicím.

Proč slavíme svatého Mikuláše

V pátek 5. prosince se děti budou těšit na příchod svatého Mikuláše, toho štědrého starce s bílým vousem, červeným pláštěm, biskupskou berlou a rozpustilou družinou čertů a andělů. Mikulášský zvyk zůstává jako jeden z mála zachován i dnes, zatímco řada dalších se slaví již jen zřídka na vesnicích nebo v muzeích v přírodě. Snad proto, že mikulášská pochůzka je spojena s nadílkou sladkostí, ovoce a drobných dárků i s určitou výchovnou funkcí, zůstává tento světec stále oblíbený nejen mezi dětmi. Kdo ale vlastně byl svatý Mikuláš, odkud pocházel a jak získal svou dnešní podobu?

Mikuláš se narodil mezi lety 280 a 286 v řeckém Patrasu a stal se kolem roku 300, tedy jako velmi mladý muž, biskupem v Myře v tehdejší Lykii (dnešní turecké město Demre). Brzy nato zde začalo pronásledování křesťanů. Mikuláš se dostal kolem r. 310 do zajetí a byl v žaláři těžce trýzněn (za tuto zkušenost si vysloužil patronát nad zajatci). Ještě poznamenán utrpením mučením vystoupil roku 325 na slavném koncilu Nicejském. Více se o Mikulášově životě a působení neví, je známo už jen přibližné datum biskupova úmrtí - 6. prosince mezi lety 345 a 351. Jeho tělo je uchováno ve skvostné bazilice ve městě Bari v italské Apulii, které slaví „svého“ Mikuláše 8. května, v den přenesení ostatků, velkolepou oslavou. Zajímavým historickým faktem přitom je, že ono přenesení bylo vlastně únosem, krádeží, které se dopustili italské námořníky v roce 1087.

Kult svatého Mikuláše se rychle šířil, velkého rozmachu dosáhl v 8. století v Rusku, jehož je od té doby patronem, od 10. století směřoval i do západní Evropy. Zde se s jeho osobou začala spojovat tradice obchůzek. Tento zvyk vznikl na základě školních biskupských her v 10. století v Německu, kde mikulášský kult podporovala řecká manželka císaře Oty II. Theofana, a udržel se v podstatě v téže podobě dodnes. V předvečer 6. prosince navštěvuje Mikuláš děti, kárá je za neplechu a obdaruje sladkostmi.

Světcova vnější podoba je ovšem mnohem mladší. Starce s bílým vousem v biskupském oděvu vytvořil malíř Moritz von Schwind asi před sto lety. Na vyobrazeních východní církve mívá světec často holou hlavu a při sobě tři zlaté koule nebo tři váčky na peníze, tři zlaté pruty, tři chleby, tři kameny či tři zlatá jablka na knize. K těmto atributům se vztahuje legenda o tom, jak Mikuláš zachránil čest třem mladým šlechticím-nevěstkám, když jim hodil oknem do pokoje tři váčky s penězi, aby mohly zanechat svého řemesla a vdát se. S Mikulášovým jménem je spojována řada dalších legend, v nichž vystupuje například jako zachránce žáků, které chtěl zlý hostinský zabít a naložit do sudu, nebo námořníků, kteří se dostali na moři do nesnázi. Tyto zkazky vynesly oblíbenému světcovi atribut sudu, v němž sedí tři studenti, jinde zase kotvu.

Redakce (čerpáno z internetu)

Svatý Mikuláš s čertem zavítal loni také do redakce Rýmařovského horizontu

PROGRAM KINA

POZOR ZMĚNA V ZAČÁTKU PROMÍTÁNÍ!
Od listopadu promítáme od 19.30 hodin!

22. 11. - 23. 11. 19.30

Želary

Kruté romantické drama
(ČR 2003)

Eliška, nedostudovaná lékařka, je za účast v odboji pronásledována gestapem. Je donucena ze dne na den opustit městský život a stát se ženou horala. Žít uprostřed divoké přírody, v horské vesnici, kde se zastavil čas před sto padesáti lety. Tato vesnice sluje tajemným názvem Želary. *Mládeži přístupný*

29. 11. - 30. 11. 19.30

Kill Bill

Akční
(USA 2003)

Byl to její svatební den a oni se ji pokusili zabít. Po pěti letech v kómatu se „Nevěsta“ vydává na cestu pomsty. Nový film Quentina Tarantina. *Přístupný od 15 let*

6. 12. - 7. 12. 19.30

Jedna ruka netleská

Černá komedie
(ČR 2003)

Standu zrovna pustili z vězení a on věří, že se karta obrací k lepšímu. Jeho bývalý šéf mu totiž něco dluží a Standa by si mohl splnit to, o čem tak dlouho snil. Jenže potkává Ondřeje, což je ještě větší troť než on sám. *Přístupný od 15 let*

13. 12. - 14. 12. 19.30

Lara Croft Tomb Raider: Kolébka života

Akční
(USA 2003)

Světově proslulá archeoložka Lara Croft musí opět zachránit svět, jehož se chce pomocí nejtemnějších sil zmocnit Dr. Reiss. *Mládeži přístupný*

Městská knihovna

Ohlédnutí za ornitologickou výstavou

Ve dnech 3. až 15. listopadu proběhl v rýmařovské městské knihovně nultý ročník výstavy Moravského ornitologického spolku Přerov (M.O.S.), nazvané „Ptáci kolem nás“. Tato expozice měla jednak sloužit propagaci Moravského or-

nitologického spolku u širší veřejnosti, zaměřila se však především na výchovný program pro děti z rýmařovských škol a školek a také pro junáky. Měla jim přinést poznatky o tom, jací ptáci žijí kolem nich, jak v samotném městě, tak v parcích, zahradách a přilehlých polích, v lesích, u vodních toků a ploch.

Překvapením byla poměrně velká účast návštěvníků, včetně některých renomovaných odborníků. Pro mne samotného bylo velice obtížné sehnat dostatek exponátů vycpaných ptáků, nepochodil jsem v tomto směru ani u pracovníků Lesů České republiky či u firmy Silva Servis, s. r. o., ani u některých soukromých sběratelů. O to více si cením přístupu Základní školy na ulici 1. máje a jejího vedení v čele s panem ředitelem Miloslavem Horkým, neboť valná část exponátů pocházela odtud. Patří jim mé díky. Rovněž děkuji panu Petru Schäferovi a jeho přítelkyni Lucii Paceltové ze Stránského za zapůjčení hezkých olejomalb na bridlicí a panu Emilu Chlachulovi za exponát káněte. V neposlední řadě děkuji paní Ing. Marii Nesetové za půjčení jejího vlastního obrazu s ornitologickou tematikou

a odborné rady i povzbuzení a dále panu Karlu Sukupovi za podnětnou pomoc při instalaci výstavy. Je samozřejmé, že mé poděkování patří také Městské knihovně Rýmařov, jejím pracovnícům a paní ředitelce Lence Žmolíkové. Bez jejich vstřícného přístupu by se výstava nemohla konat. Ještě jednou všem výše jmenovaným děkuji.

Za Moravský ornitologický spolek Přerov
Břetislav Chromec, autor výstavy

Ve čtvrtek 27. listopadu v 18.00 se v Městské knihovně Rýmařov uskuteční beseda se spisovatelkou Irenou Šindlářovou.

Spisovatelka a folkloristka Irena Šindlářová (narozena 1957 v Přerově), žijící v Pohořanech u Olomouce, je známa našim čtenářům jako sběratelka pověstí z Nízkého Jeseníku, především

z Bruntálska, a také z Olomoucka (Soví král, Bludný kámen, Spící rytíři, Průvodce po tajemných místech Nízkého Jeseníku, Kamenné oči z cyklu Tajemné příběhy země Koruny české). Vedle be-

letristických knih vydala i řadu historických a vlastivědných prací (Paměti obce Huzová, Historie a současnost obce Ondřejova ad.). Letos přišla na pulty knihkupectví nová próza Blázni a šarlátáni.

Z knížky Průvodce po tajemných místech Nízkého Jeseníku

Vysoká Roudná

O tomto kopci se vypráví, že zde v dávných časech žili Měsíční lidé. Na samém vrcholu hory měli své podzemní království, z něhož vycházeli jen tehdy, když na nebi zářil srpek ubývajícího Měsíce. O těchto lidech se říkalo, že kdysi dávno sestoupili z oblohy, aby přinesli světu nová poznání a vědomosti. Lidé je však mohli spatřit jen ve svých snech, protože Měsíční bytosti měly jemná těla, která nesnesla hrubý dotek skutečnosti. Do lidských snů tak přinášeli Měsíční lidé mnohé rady a poučení, které potom dlouhá léta pomáhaly v životě těm, kteří si své sny zapamatovali. Jednou se při však nad kopcem ukázal obrovský červený mrak, který prozářil celou krajinu, ozval se burácivý řev a od těch dob už nikdy nikdo nevyprávěl, že ho ve snech navštívili Měsíční lidé. Říkalo se, že v tu noc Vysokou Roudnou opustili a zanechali zde po sobě jen několik velkých kamenů, které leží na místech, odkud Měsíční lidé vystupovali ze svého podzemního království. V těchto kamenech je prý dodnes skrytá kouzelná moc, která po doteku dlaně dává lidem schopnost rozpomenout se na své sny a pochopit jejich poselství.

Dubová hora

Krajina v okolí Dubové hory vyvolává pocit, jako by ji kdysi dávno někdo pohladil obrovskou dlaní. Snad tomu tak opravdu bylo, protože se ve zdejší kraji vypráví, že na dně hlubokého jezírka ležícího uprostřed mlází vedle silnice vedoucí k Chabičovu žije jakýsi velký vodní tvor, který se jednou za tři sta let vydává k hoře, aby se na jejím vrcholu nadechl čistého nebe. Jeho dech je tak silný, že nad temenem Dubové hory vytvoří spirálovitý větrný vítr, který zničí všechny stromy rostoucí na kopci. Stará tradice přikazovala lidem, kteří přišli k břehům zdejšího jezírka, aby mluvili šeptem, protože jinak by mohli hlasitým hovorem probudit spící příšeru, která by zvedla hladinu jezírka a vyšla mezi vlnami na cestu k Dubové hoře se nadechnout dřívě, než uplyne o něch tři sta let. Někdy se stává, že povrch vody se náhle zčerná drobnými vlnkami - to když se spící tvor na dně obrací v neklidném snu.

Vrch Zvon

Na úpatí vrchu Zvonu mělo podle staré pověsti kdysi stávat město zvané Potura. V čase divokých válečnicků museli jeho obyvatelé uprchnout do lesů, aby zachránili své životy před hordami cizáků, kteří plenili okolí. Válečníci město obsadili, ničili domy, vykrádali spíže a hodovali. Jednoho dne se však do hluku jejich bezuzdných radovánek najednou rozezvučel zvon z věže kostela, cesty začaly pukat, domy se sesouvaly a celé město se propadlo. Dodnes je na těchto místech slyšet za letních podvečerů tichý hlas zvonu doprovázený chechotem rozjařených přízraků. Od pradávna se říká, že když si člověk v tomto lese sedne na některý z mechem porostlých kamenů, pocítí na zádech ledový chlad a zaslechne kovový cinkot pohárů.

Bazén v Břidličné

Plavání pro veřejnost

Pondělí	zavřeno
Úterý	14.00 - 17.00 hodin
Středa	14.00 - 19.00 hodin
Čtvrtek	14.00 - 18.00 hodin
Pátek	14.00 - 20.00 hodin
Sobota	13.00 - 19.00 hodin
Neděle	13.00 - 19.00 hodin

Vstup pouze s koupacími čepicemi!

Změna provozní doby vyhrazena

(Vstupné dospělí - 30 Kč/1 hod., děti - 15 Kč/1 hod.)

Teplota bazénu - 30°C (malý), 26°C (velký), teplota vzduchu 29°C

Vedení bazénu v Břidličné

Otevírací doba

Po, Út, Čt, Pá - 9.00 - 17.00 hodin

So - 8.00 - 11.00 hodin

Ve středu je knihovna zavřená

Pojďte s námi do divadla

Neil Simon ... vstupte!

jedna z nejuspěšnějších komedií slavného autora
o nekončících patáličích dvou klaunů na penzi
(v originále *The Sunshine Boys*)

Willie Clark a Al Lewis - slavné komické duo z období vaudevillu - se mají po jedenácti letech opět sejít a pro televizi natočit své nejzdařilejší číslo. Je to vlastně jejich labutí píseň. Staří pánové se však nemohou dohodnout, ačkoliv se v podstatě mají rádi, vzájemně se stále dráždí a vůbec není jisté, jak to s oběma tvrdohlavci nakonec dopadne.

Willie Clark - Petr Nárožný
Al Lewis - Ladislav Mrkvička
Ben Silverman - Jan Čenský
ošetřovatelka - Libuše Švormová

režie Pavel Háša

25. listopadu
v 19.30 hodin
v sále kina

Předprodej
výjimečně pouze
v SVC Rýmařov
u paní Matějové

Vstupné:

160 Kč,

130 Kč,

100 Kč

... vstupte bosýma nohama. (o autorovi)

Neil Simon je nejuspěšnější (a údajně i nejbohatší) americký dramatik posledních čtyřiceti let, nekorunovaný král broadwayských činoherních scén s přesahem i do oblasti muzikálu. Narodil se 4. července 1927 v New Yorku. Měl přezdívku „Doc“, protože od dětství snil o povolání lékaře. Studium medicíny však nedokončil. Začal psát skeče a později seriály pro televizi. S první, údajně autobiografickou hrou Pojď nám zatroubit (*Come Blow Your Horn*) ještě díru do světa neudělal a druhou hru dokonce nejprve vzdal. Teprve po dokončení libreta k muzikálu Malé já (*Little me*), který měl premiéru na Broadwayi v roce 1962, se k ní vrátil. Byla to hra Bosé nohy v parku (*Barefoot in the Park*), komediálně laděný příběh ze současného života mladého amerického páru, který založil Simonovu slávu a přinesl mu obrovskou popularitu, především díky filmovému zpracování režiséra Gene Saxe, který obsadil do hlavních rolí Jane Fondovou a Roberta Redforda. Následující, neméně slavnou hrou byl Podivný pár, nadšeně přijatý nejen obecně, ale i kritikou, což je shoda vcelku dosti vzácná. Simon poté napsal řadu dalších oblíbených her, např. Sliby chyby, Apartmá 719, Drobečky z perníku, Poslední ze žhavých milenců, Každý má svého Leona, Blázní, Dámská jízda aj. V roce 1972 píše komedii ... vstupte! (*The Sunshine Boys*). Jako většina jeho ostatních her se i tato zakrátko stala hitem New Yorku, byla vyhodnocena za jednu z nejlepších her sezóny 1972/73 a rozhodně nezůstala Simonovou poslední. Můžeme bez nadsázky říci, že Neil Simon patří k nejhranějším autorům na světě. Podle jeho her vznikla řada úspěšných filmů. Kritika jej chválí především za to, že dokázal, „jak je důležité nebyť vážný“ - což je narážka na známý titul Oscara Wilda. Jeho humor není nikdy zlý, naopak, v jeho hrách zaznívá smířlivý, chápající hlas. Tak je tomu i v komedii ... vstupte!, která není jen studií dvou komiků na penzi, ale zároveň lidskou hrou o problémech stáří, o odchodu z aktivního tvůrčího života. Nevysmívá se malichernostem ani „dětinskostem“, jež s sebou stáří přináší, ale na druhé straně nečiní z tohoto úseku života ani onu poslední a nejsmutnější kapitolu. S úsměvem spíše napovídá. Mladým, aby leccos pochopili, a starším, aby vzali život takový, jaký je, a netrápili se ubíháním let, které tak jako tak nelze zastavit. Simon obdržel za svou tvorbu několik významných ocenění, v roce 1991 dokonce prestižní Pulitzerovu cenu.

Z historie

Luterán a podnikatel Šimon Eder ze Štiavnice

Šimon se okamžitě po získání zástavy Janovicka roku 1554 pustil s velkým elánem, rozsáhlými zkušenostmi a nemenším kapitálem do důlních prací ve štolách sv. Antonína Paduánského na pravém břehu Hankštejnského potoka u „cesty k rýmařovskému mlýnu“ a na Silberbergu (Stříbrné hoře). Mezi Najfunkem (Stříbrnými Horami) a pozdějším Ferdinandovem začalo být po čertech živo. Však také nového vlastníka opatřil modernějším horním právem sám český a uherský král. Úspěch se Šimon snažil znásobit ještě těžbou skalice a kamence. Tentokrát byl zeměpán povolnější. Zástavní listina byla dána 31. května 1555 v Augsburgu na žádost Šimonovu, jenž vysvětloval, zřejmě nikoli úplně podle pravdy, že dolování na Hankštejně (ve Skalách) se ocitlo v naprostém úpadku a že Šimon jej opět povzněl ovšem za cenu ztráty 10 000 tolarů, tj. částky větší než představoval nájem celého panství. Král vyhověl a současně jej ustanovil hejtmánem nad královskými hankštejnskými doly, povolil mu prospekci, svobodnou těžbu a prodej stříbra za poplatek 2 krejcarů z každé hřivny (256,87 g). Hřivna drahého kovu se prodávala za 10 kop míšeňských stříbrných grošů, přičemž 1 kopa stříbrňáků se rovnala 70 krejcarům,

výtěžek byl tedy vysoký a královská daň odebrala pouhých 0,29 % ze zisku. Byla tedy mizivá na rozdíl od částek, jež odevzdáváme my do černé díry naší státní kasy. Že by ti krutí a hamižní feudálové nebyli tak zlí? Pokud by však Šimon začal panství odevzdávat sice nic, avšak po jejím ukončení patřila králi celá polovina výtěžku. K tomu král povolil též v lesích volně těžit dřevo a lovit, ale i užívat železných hamrů. Ty však Eder musel od svého předchůdce koupit. Přestože špatný stav zanechaný Markem Weiczingerem na dolech Šimon jistě takticky zveličil, jak upozorňujeme výše, nelze upřít, že se za jeho krátké správy dolů jejich produkce opět nápadně zvedla. Na rozdíl od předchůdců se Eder moudře neupnul jen na stříbrné a zlaté rudy a volil sice pomalejší bohatnutí, ale zato stálejší zisk provozováním železných dolů i hutí.

Patrně již za Marka Weiczingera se na značně tolerantním moravském panství začala šířit s přichozími horníky

reformace, avšak domácí obyvatelstvo zůstávalo převážně oddanými katolíky. Teprve nová vrchnost stav zvrátila. Již roku 1555 za horlivého protestanta

Šimona Edera zcela převážila na

Janovicku luterská víra zhruba na sto let patrně i jeho významným příčiněním.

Téhož roku nastoupil na rýmařovskou faru první evangelický pastor Kryštof Raschke. Za rodákem z Frankenštejna ve Slezsku přicházeli rychle další, především do větších míst, na vsích pečovali o duše farníků místní diákoní.

Dokonce se vytvářelo drží tradice, že se v Ryžovišti objevila novokřtěnecká komunita, Habáni, kteří se zde živili džbánkářstvím a výrobou skleněných okenních puklic.

Podle Pinkavy se v řadě místních rodin jejich hrčična uchovala ještě za první republiky. Všechny kostely panství janovického i sovineckého převzali luteráni s výjimkou drobného kostelíka sv. Václava ve Skalách a kaple V Lipkách, ty zůstaly nadále v rukou hrstky katolíků, kteří zakusili od horlivých konvertitů jedno příkoří.

Pozůstatkem podporované protestantské víry jsou ve farním chrámu sv. archanděla Michaela i boční tribuny, které potřebovala luterská literátská bratrstva při chrámovém zpěvu krásných evangelických žalmů. Však se také poddaní odvděčili štedrému pánovi nádherným ederovským znakem, jenž se dodnes skrývá na stěně sakristie. Nejkrásnější tribuny však nalezneme v pozdně gotickém a zcela unikátním hornickém hornoměstském kostele sv. Máří Magdalény. Jsou dvě nad sebou a zatímco spodní zdobí malované výjevy z hornického života, pašijové výjevy a ornamenty, horní je hrázena bohatou balustrádou s barevně malovanými kužely.

Ani krátké období Šimonovo nebylo prostě obvyklých sporů. 1554 podal janovický pán supliku králi Ferdinandovi I., že sovinecký pán Václav z Boskovic a Černé Hory zakázal rabštejnským poddaným kácat v lese, jež od nepaměti užívali. Hraniční spor však byl patrně ukončen smírem. Později však, za jeho potomků, propukl znovu. Šimon úspěšného rozšíření svých statků dlouho neužil, neboť již na počátku roku 1556 opustil toto slavné údolí a odebral se ke svým předkům. Zboží dědil jeho syn Jan Vít.

Mgr. Jiří Karel

Městské muzeum a galerie Octopus

8. 11. - 30. 11. 2003 Jan Vondra:
Příroda Jeseníků (letecké snímky)

výzva

Připravte s námi vánoční výstavu

Náš kraj má v povědomí ostatních obyvatel naší republiky obraz kraje drsného a chudobného a občas se zdá, že tomu sami podléháme, že neříkáme s dostatečným sebevědomím, že pocházíme z podhůří Jeseníků. Ukažme nejen sami sobě, že naši předkové uměli vytvořit krásné věci. Ukažme sami sobě, že i my to umíme - řada z nás, občanů rýmařovského regionu, umí vyřezávat dřevěné plastiky, modelovat z keramické hlíny, vyšívat, plést, háčkovat, paličkovat. Umíme to dobře a dáváme své práci celé srdce.

Proto se Městské muzeum ve spolupráci se Střediskem volného času rozhodlo připravit vánoční výstavu rukodělných výrobků. Prosíme ty, kteří doma opatrují krásná díla svých rodičů či prarodičů, i ty, kteří sami umějí vyrobit zajímavé vánoční ozdoby či dekorace, aby je zapůjčili rýmařovskému muzeu. Uvítáme vyšívání ubrusy nebo obrázky, dřevěné nebo keramické betlémy, vánoční ozdoby šité, pletené, vyšívané, háčkované nebo paličkované, dekorace ze slámy, ze slaného nebo vizovického pečiva, perníčky. Uspořádáme z nich výstavu, která se bude konat od 6. prosince až do konce roku v prostorách Městského muzea v Rýmařově. Každý zapůjčený exponát bude samozřejmě označen jménem autora či zapůjčitele.

Vaše exponáty můžete přinést do muzea až do 23. listopadu, všechny vaše dotazy rádi zodpovíme na telefonním čísle 554 211 770, na e-mailové adrese museum.r@tiscali.cz nebo osobně. *Městské muzeum a galerie Octopus*

Drakiáda školní družiny v zahradě Hedvy

Školní družina při ZŠ Jelínkova 1 využila posledního nádherně prosluněného a také příznivě větrného počasí pro uspořádání drakiády.

Drakiáda se uskutečnila v pátek 17. 10. 2003 v zahradě Hedvy a zúčastnil se jí velký počet dětí z naší družiny. Děti byly rozděleny podle oddělení (1. oddělení 2.-5. třída, 3. oddělení 1.-2. třída) a pod dohledem všech tří vychovatelek školní družiny mezi sebou soutěžily ve

dvou disciplínách o to, komu drak vyletí nejvýše a či drak je nejoriginálnější. Děti s nadšením v očích a úsměvem na tváři bojovaly o vítězství. První tři místa každé disciplíny byla oceněna diplomem a také sladkými odměnami. Ostatní soutěžící obdrželi jako ceny útěchy alespoň sladký bonbón.

Všechny děti předvedly vynikající výkony a za to je velmi chválíme.

Šárka Buchtová, vychovatelka ŠD

Foto: Alena Tomešková

Se Studentským informačním centrem na vánoční trhy

Studentské informační centrum při SSOŠ Prima v Rýmařově připravuje pro studenty středních škol předvánoční zájezdy. Dne 6. prosince do polské Nysy a 10. a 13. prosince do Vídně. Zvláště před-

vánoční Vídeň je velkým a neopakovatelným zážitkem. Nádherné osvětlení vánočních trhů nikde jinde neuvidíte. Účastníci zájezdu navíc navštíví přírodovědecké muzeum a absolvují s průvodcem

trasu po nejvýznamnějších památkách Vídně. Studenti si zároveň mohou ověřit svou znalost německého jazyka. Přihlášky mohou podávat denně v kanceláři SIC. *Hana Coupková, vedoucí SIC*

Tajemník Městského úřadu v Rýmařově vydává

veřejnou výzvu k přihlášení zájemců

dle zákona č. 312/2002 Sb., o úřednících územních samosprávných celků a změně některých zákonů

na místo:

referenta odboru stavební úřad

Místo výkonu práce: Předpokládaný nástup:

Pracovní úvazek:

Platová třída:

Požadavky:

Jiné požadavky:

Městský úřad Rýmařov, nám. Míru 1, 795 01 Rýmařov
ihned

1,0

8 až 10

splnění předpokladů dle § 4 zákona č. 312/2002 Sb., o úřednících územních samosprávných celků a změně některých zákonů

požadované vzdělání úplné SŠ nebo VŠ v oboru Pozemní stavby, popř. příbuzného oboru, znalost práce na počítači (Word, Excel, Outlook), řízení motorového vozidla, odpovědnost a preciznost, organizační schopnosti a schopnost jednat s lidmi,

Písemná přihláška zájemce dle § 6 odst. 3 zákona 312/2002 Sb. musí obsahovat tyto náležitosti:

- jméno, příjmení a titul zájemce,
- datum a místo narození zájemce,
- státní příslušnost zájemce,
- místo trvalého pobytu zájemce,
- číslo občanského průkazu nebo číslo dokladu o povolení pobytu, jde-li o cizího státního příslušníka,
- datum a podpis zájemce.

K přihlášce přiložte

- životopis, ve kterém se uvádí údaje o dosavadním zaměstnání a o odborných znalostech a dovednostech týkajících se investiční činnosti,
- výpis z evidence Rejstříku trestů ne starší než 3 měsíce,
- ověřenou kopii dokladu o nejvyšším dosaženém vzdělání.

Místo, adresa a způsob podání přihlášky:

- osobně na podatelně Městského úřadu Rýmařov, nám. Míru 1, 795 01 Rýmařov nebo poštou s datem odeslání nejpozději 11. 12. 2003

Lhůta pro podání přihlášky: 11. 12. 2003

Zaměstnavatel si vyhrazuje právo nevybrat žádného z přihlášených zájemců a veřejnou výzvu zrušit. Bližší informace v případě dotazů podá Ing. Furik, tajemník MěÚ Rýmařov, tel.: 554 254 121.

*Ing. Jiří Furik,
tajemník MěÚ Rýmařov*

Genius loci

Česká historie města Rýmařova je relativně krátká, počátek současného osídlení prakticky nesáhá před rok 1945. Přesto se v této „mladé“ populaci již objevilo několik osobností, jejichž význam daleko přesáhl hranice města, regionu i státu. Ovšem ke krátké historii patří i krátká paměť a tu je záhodno občas osvěžit, oprášit pár pozapomenutých jmen a odkrýt, co je za nimi, aby nezůstaly pouhými jmény.

Marie Kodovská

Inzitivní, lidové nebo primitivní umění, naivismus, art brut, těmito a podobnými nálepkami bývají ve snaze o kategorizaci opatřována díla autorů, kteří k umělecké tvorbě dospěli zcela spontánně, z vnitřní potřeby a především bez vzdělání a kteří jsou v podstatě nezařaditelní pod hlavičku některého z kanonizova-

ných směrů. Nikdy nestudovali dějiny umění, neučili se tvůrčí techniku, básníci neznali pravidel metriky a eufonie, malíři, kteří nikdy neslyšeli o perspektivě či kompozici.

Jejich práce vychází z ryzí fantazie, své představy zachycují tak věrně, jak jim to obratnost dovolí. Výtvoři na první pohled působí jako provedené dětskou rukou, ale jejich obsah je mnohem komplikovanější, hlubší. Říkanovitě verše neslouží jen jazykové kratochvíli, jen hře se slovíčky, ale usilují vyslovit určitou myšlenku. Barvitě obrázky sluníčků s lidskými tvářemi, mluvících květin a groteskních postav jako z Mandevillova cestopisu nevznikly jen pro zábavu, ale proto, aby něco sdělovaly. Samotní autoři často nedokáží vysvětlit, co vlastně. Jejich inspirace pramení na jedné straně v realitě blízkého okolí, na straně druhé v těch vrstvách lidské duše, jež poněkud nepřesně nazýváme fantazií, intuicí, snem, iracionálním nebo nevědomím. Tak se na plátnech naivních malířů snoubí neškolena prostota s fantastičností až bizarností představ ve zvláštní harmonii, která přitahuje i umění „vzdělané“. To se pokaždé, když dospěje do fáze maximálně uvolněné invence, když si umění proniknout pod povrch skutečnosti, poodhalit některá její tajemství a dopátrat se její podstaty, vrací k tvůrcům inzitivním, naivním nebo, chcete-li, nevzdělaným, aby se přihlásilo k jejich přiro-

zenému, bezprostřednímu, neformovanému umění „v hrubém stavu“. Takový zájem provází i dílo Marie Kodovské, která shodou okolností prožila většinu svého života v Rýmařově.

Malířka a básnička Marie Kodovská pocházela z Korytné u Uherského Brodu (narozena 21. ledna 1912) z početné chudé rodiny; z jejich osmi sourozenců se vysokého věku dožil pouze bratr Karel, velmi mladý zemřel i Antonín, její dvojče. Marie si v dětství těžce popálila ruku, která i přes operaci zůstala postižená, takže veškerá tvorba slovesná i výtvarná je provedena levačkou. Od mládí manuálně pracovala, jako zemědělská dělnice, později v Rýmařově v textilním závodě Brokát. Silný inspirační vliv na mladou dívku měla cesta do Francie, kam ji v době hospodářské krize vzal otec na cukrovarnickou kampaň. V roce 1935 byla proti své vůli provdána za stolaře Jana Bětiku, s nímž přivedla na svět tři děti (dívčí jméno Kodovská znovu přijala po manželově smrti roku 1974). Po válce, na jaře roku 1946, odešla sama do vylidněného kraje Jeseníků, kam se brzy přistěhovala i její rodina. V Rýmařově pak žila a tvořila až do své smrti 12. listopadu 1992.

Počátky básnické tvorby Marie Kodovské jsou nejasné, neboť řadu svých pokusů záhy po napsání spálila. Jisté naopak je, kdy začala malovat. V dubnu 1964 přivezl syn Vladimír katalog z výstavy naivního umění v Praze a ukázal jej matce, která poznamenala, že tohle by zvládla taky. Tím okamžikem se v ní zrodila výtvarnice, která v následujících letech za synovy výrazné podpory vytvořila kolem čtyř tisíc obrazů, ilustrací, koláží a plastik. Absolutně bez odborné přípravy objevovala nové výtvarné tech-

Tvůrce

Staletí tvůrce
zná stavět domy
kde vzácných varhan
slyšet je chór
Povstane Lazar
od zrodu chromý
a sám jak kumštýř
přelomí vzdor
A srdce bude
radostí dýchat
že v lidském těle
zdravý je duch
A mně se splní
má přání tichá
že splatím kumštem
životu dluh

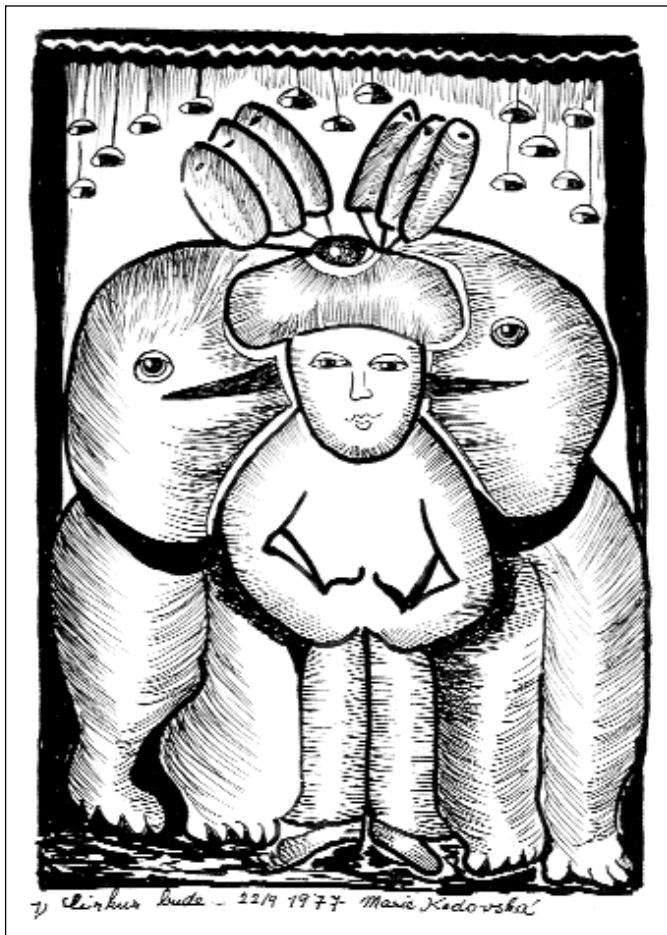
- Nesloužit nikde prázdnotě
Zasvětit život čistotě
Nepřijmout chleba ohlody
kde dřív byl soustem pro potkany
a kde ho uhrýzaly krysy
nedotknouti se ani mísy

- Sestra tráva v dálném poli
zakusila to co bolí:
udusal ji průvod koní
ještě lidskou krví voní

Rosa nad ní zaplakala
křísila ji aby vstala
ale tráva neprosila
Jaká to v ní byla síla!

Zdusaná či zesečená
rodu ženského jak žena

- Jak v pohádce Sůl nad zlatou
byl přísny ke mně osud král
já cestou šla jsem zavátou
jež vedla v nekonečnou dál
Hostil ach cizí rodný dům
a nade mnou se smíloval můj um
A neví o tom dnes má rodná dědina
v čem moje láska vlastně počíná.

nyky a náměty, používala syntetické emaily, vodové barvy, barevné fixy i černou tuš, podkladem jejich děl byl papír, sololitové desky, sklo, ale také zdi jejího domku a rovné plochy dveří a nábytku. Čím déle a intenzivněji se věnovala malování, tím zručnější byla její ruka, její styl se proměňoval a s ním i tematika. Vedle konkrétních předmětů a pohádkových po-

šel vývojem, který vedl k jistému zdokonalení. Básnické texty ženy, která nikdy nečetla knihy, jsou psány neotřelým jazykem s ozvučky slováckého nářečí, jež se postupem času vytrácejí stejně jako gramatické chyby. V současnosti naplňují její básně několik desítek strojopisných svazků (Láska je jako květina, 1966; Má myšlenka a já, Balada ve znamení

capované dělnice a nepřilíš šťastné manželky a matky a zároveň nad smyslem povznášející tvůrčí práce.

Tvorba Marie Kodovské, výtvarná ani slovesná, nezůstala ukryta ve zdech rýmařovského domku. Autorka zasílala své verše do Československého rozhlasu, několik otiškla v závodním časopise Brokát a ve sborníku Ešče lepší bude (1955). Mnohem větší pozornosti se však dostalo jejímu dílu výtvarnému, které bylo prezentováno v řadě galerií nejen v České republice. V roce 1970 se představila na I. české výstavě amatérského umění v Šumperku (oceněna Čestným uznáním ministerstva kultury), během 70. let samostatně vystavovala v Rýmařově (1972), Ryžovišti, Leskovci, Sovinci (pořadatelem Vladimír Kodovský), dále v Olomouci a Krnově. Vedle toho byla zastoupena i na kolektivních výstavách v Brně, Olomouci, Norimberku, Madridu, Drážďanech, Berlíně či v Paříži. Účastnila se soutěží v Bostonu roku 1979 a v Tokiu v roce 1980. Její obrazy vlastní Slovenská národná galéria v Bratislavě, Galerie výtvarného umění v Litoměřicích, Národní muzeum v Praze či Musée d'art naïf Max Fournay, množství děl je součástí soukromých sbírek, spousta byla autorkou jednoduše darována a navždy zmizela.

V současnosti prožívá dílo Marie Kodovské renesanci díky zvýšenému zájmu českých surrealistů, především Aleny Nádvorníkové, která zařadila několik obrazů Kodovské do pražské výstavy *l'art brut - umění v původním (surovém) stavu* v domě U Kamenného zvonu (2. června - 30. srpna 1998), o dva roky později do rámce vídeňské výstavy *Tche-chischer Surrealismus und Art Brut zum Ende des Jahrtausends* v Palais Palfy (14. dubna - 4. května 2000). V poslední době se obrazy Kodovské objevily např. na pařížské expozici *Art brut tchéque* v la Halle Saint Pierre (2. září 2002 - 6. ledna 2003). O malířce a básnířce Kodovské byla napsána řada novinových článků, odbor-

ných studií a několik diplomových prací. V roce 1981 vysílal Československý rozhlas Ostrava pásmo vzpomínek, vyprávění a veršů Staňka Kodovská - neznámý hlas srdce. Jednou byla líčena jako tvůrkyňe díla zalitého sluncem, lidová umělkyně, jindy zase jako svérázná autorka, která se nevědomky dostala na index a byla úmyslně přehlížena, později jako téměř zapomenutá osobnost naivního umění, po níž v místě jejího dlouholetého bydliště nezůstala jediná viditelná stopa. Jak můžeme charakterizovat Marii Kodovskou dnes, jednáct let po její smrti? Snad jako zopákaný poklad, který by stálo zato odkrýt, nebo alespoň jako významnou postavu historie tohoto města, jež by si zasloužila být připomenuta mnohem hmatatelněji než dosud. ZN

Foto a reprodukce: archiv V. Kodovský

Zrada

Bojím se zrádců, bojím se vraha,
bojím se války, má vlasti drahá,
můj rodný domove, jak tebe bránit,
jak děti nevinné před smrtí chránit?
My v naší zemi pokojně žili,
proč jste nás, bratří, o klid oloupili?

Kdo zradí vlast svou, svou matku zradí,
či válku chcete? Kdo vám z nás vadí?
Nevinné děti? Zestárlá žena?
Nebo snad stařena, jež strachem sténá?
Chceme žít v klidu, bez krutých zbraní,
droliti hroudu na chleba v dlani.

Chceme žít v míru s národy světa,
ať život náš do štěstí vzkvétá.
K čemu dnes blesky, k čemu dnes
hromy,
smetené chaloupky, hořící domy?

My chceme v klidu v domovech žít!
Ty, kdo jsi nezván,
prosím tě, měl bys odejít!
Jestli však zván jsi na pokyn zrady,
navrať se domů a nech nás tady.

(Rýmařov 21. 8. 1968)

stav se v díle Kodovské objevují i abstraktní a snové motivy, antropomorfní květiny, živočichové a předměty, často doplněné textem. Doprovodné slovní formulace, pro naivismus zcela typické, však v jejím případě netvoří pouhý komentář či vysvětlení zobrazeného, ale spíše komplementární složku vyjádření, na první pohled neodělitelnou, a přesto významově samostatnou. Rovněž literární projev Marie Kodovské pro-

mého slunce, 1974; Vonička Moravy, 1975 ad.). Podobně jako výtvarné dílo vychází i slovesná tvorba Marie Kodovské z bezprostřednosti nevědomého nadání, o čemž svědčí i její věta: „Co máte zkrátka krásného v sobě a máte to rád, to se nedá nikým utlumit. Tož jaká jsem byla, tak jsem psala.“ Poezie se mnohem pevněji než malby přimyká k realitě, čerpá ze vzpomínek, odráží úvahy nad nelehkým údělem handi-

Studentský klub

Rýmařovská kapela Hechitera na IX. meetingu rockowem

Dne 25. října jsme poprvé jako kapela vyjeli za hranice rodné vlasti. V rámci partnerství měst jsme se vydali reprezentovat Rýmařov do polského Ozimku, kde se konal již devátý ročník rockového mítinku. Brzké ranní vstávání nebylo našťástí pro nikoho z nás nepřekonatelný problém, což byl skoro zázrak vzhledem k tomu, že jsme den předtím absolvovali koncert v Uničově, který se protáhl do nočních hodin. A tak jsme v sobotu v šest hodin ráno vyrazili směr Polsko. Cesta proběhla hladce a bez větších problé-

odehrávají v sále místního kina. Celý prostor před pódiem byl vyplněn sedačkami, což mi přišlo poněkud nešťastné, vždyť ať už je rocková hudba cokoliv, rozhodně není k posezení.

Od rána tedy měly probíhat konkurzní přehrávky kapel, podle kterých porota a diváci vybírali své favority. Avšak celá věc se měla tak, že většina kapel nebyla na místě, a tak pódium i sál zely prázdnotou. V tomto duchu v podstatě proběhl celý dopolední blok přehrávek. Odpoledne už to bylo relativně lep-

mů, možná i díky šestému smyslu pana řidiče, jsme včas dorazili na místo. V kulturním domě, kde měl zmíněný rockový mítink probíhat, nebylo ani nohy, a když se někdo přece jenom objevil, tak se tvářil, že s žádným koncertem nemá nic společného. Po chvíli zmateného pobíhání po budově se nás přece jen jeden z pořadatelů ujal a vysvětlil nám, jak bude vše probíhat. Prvním nepříjemným překvapením byla zpráva, že celá akce končí v osm hodin, v době, kdy většinou koncerty začínají. Další přišlo hned záhy, jakmile jsme zjistili, že koncerty se

ší a taky diváků přibývalo. Jako zahraniční host jsme měli účast na večerním koncertu vítězů jistou, nicméně i my jsme museli odehrát přehrávky „konkurzowe“. Ani přesně nevím, kdy jsme se na pódium dostali. Bohužel pan zvukař nebyl příliš přístupný, tudíž to na pódiu nefungovalo tak, jak by mělo. I proto byl velmi potěšující fakt, že si lidé mezi sedačkami našli místo k „tanci“ a dali nám najevo svou přízeň.

Po prvním vystoupení přišlo na řadu seznamování, debaty o kapelách atd. s polskými protějšky, které by nebralo konce, kdyby nebylo potřeba jít se

připravit na večerní vystoupení. Po druhé byl pan zvukař již mnohem vstřícnější, takže tentokrát všechno fungovalo tak, jak má. Sál už byl relativně zaplněný a pohupujících se hlav o něco víc. Koncert probíhal velice dobře, na pódium si s námi přišli zahrát i hráči z ostatních kapel. V tom si asi pan ředitel kulturního domu řekl, že kraválu již bylo dost, a svým vpádem na jeviště celé naše vystoupení ukončil. Následně pro-

běhlo vyhlášení, v němž jsme získali třetí cenu poroty, a pak už nezbyvalo nic jiného, než se rozloučit a vyrazit směr Rýmařov.

Sečteno a podtrženo, i přes určité nepříjemnosti jsme si odvezli plno dobrých zážitků, na které budeme rádi vzpomínat, a taky plno zkušeností. Za to patří díky především SVC, řidiči panu Vágnerovi a vedoucím výpravy Honzovi Prikrylovi.

Martin Lošťák

Fota: archiv Hechitera

Mladí autoři se sešli na literárním podvečeru

Do Rýmařova se pomalu, ale jistě vrací literární múza. Každý, kdo někdy přičichl k básnickému či prozaickému tvoření, může mi zde oponovat, že nikdy z bran města nevyšla. Ale psaní básniček do šuplíku, případně rovnou do odpadkového koše, stejně jako nesmělé pokusy prozaické, kterými se lze nanejvýš blýsknout ve škole na hodině slohu, nestačí ještě k tomu, abychom mohli o Rýmařovu mluvit jako o centru mladých literárních talentů. Aby se to které dílko stalo skutečně živým a působícím, je potřeba udělat ještě další krok a předložit je kritickému posouzení čtenářů a posluchačů. Že je právě ostych před obecnstvem hlavní brzdou rozvoje leckterého nadání, není třeba zvlášť zdůrazňovat. Proto je velmi potěšující fakt, že se mezi mladými rýmařovskými psavci našlo několik odvažlivců, kteří svolili přinést svou kůži na trh, lépe řečeno své výtvořky na literární večer, který se konal ve čtvrtek 13. listopadu. Jeho hlavním pořadatelem byl Studentský klub při Středisku volného času, který zajistil veškerou organizaci, pohoštění i samotné účinkující, ve spolupráci s městskou knihovnou, jež poskytla autor-skému předčítání prostor. Před šestou hodinou podvečerní se zde sešlo přes dvacet milovníků literatury, jimž Vladimír Stanzel, byv požádán o úvodní slovo, představil tři studenty, adepty slovesného umění. Vlastní čtení zahájil Zdeněk Čermák svou bystře vypointovanou indiánskou povídkou (kterou si může laskavý čtenář přečíst níže). Po jeho přednesu následovaly melan-

cholické básně Martina Lošťáka (s nimiž bude mít čtenář Horizontu rovněž možnost se seznámit) a první část večera uzavřela v podobně mollovém duchu kytara Jiřího Tauerera. Druhá část patřila poslednímu z autorů, Luboši Hlavienkovi, který už v mladém věku aspiruje na romanopisce. Proud jeho široce rozvířených souvětí obtěžkaných téměř secesní obrazností opět přerušil hudební pr-

vek - tentokrát se pod prsty Jiřího Tauerera rozezněly exotický nástroj sitár. Ani o ukázkách z Hlavienkova románu (stále ještě vznikajících) nebude náš čtenář ukračen a dočká se jich v příštích číslech. Nechceme ovšem propadat zlovyku všech literárních publicistů a interpretů a zbytečně zabírat cenné místo, které by mělo patřit především autorským textům. ZN

Zdenek Čermák: Jak Iktómi rozdával jména

Jednoho dne se Iktómi jen tak protloukal světem, až přišel na mýtinu, kde skotačilo několik myší. Hrály nějakou legrační hru, a tak se Iktómi zastavil a díval se na ně.

Myši jedna po druhé vyhazovaly svoje oči a pak je zase chytaly zpět. Soutěžily v tom, kdo vyhodí oči nejvýše.

Jak byl starý, tak byl Iktómi do všeho hrr, a tak i tentokrát šel a povídá: „Mladší bratři, naučte mne, prosím, tuto hru, chci si taky zahrát.“

Protože si to přál, myši ho hru naučily a pak řekly: „Tak, teď je řada na tobě, Iktó.“ A tak Iktómi vyhodil obě své oči vzhůru.

Ale protože si hrozně přál vyhrát, vyhodil oči příliš vysoko, a když padaly dolů, zachytily se na větvi a zůstaly tam.

A tak byl nyní bez očí.

Myši utíkaly pryč a křičely: „Utíkejte, nebo z toho bude vinit nás.“ Hned se rozprchly na všechny strany.

Od té chvíle byl Iktómi slepý a jen beznadějně šmátral kolem, aby našel cestu.

Nakonec ztratil naději, posadil se na zem a plakal. A protože neměl oči, plakal bez slz a jenom hlasitě nařikal. Myslel si, že je úplně sám, když tu těsně vedle něj někdo promluvil a řekl mu: „Co chceš tím svým nářkem říci?“

Nato Iktómi odpověděl: „Ach, můj mladší bratře, chci říct, že je mi těžko. Nemám oči a bez nich nebudu potravu a zemřu hladu.“

Byl to náčelník duchů, kdo na Iktómiho promluvil, a nyní mu povídá: „Nuže, vezmi tu hůl, kterou držíš, a vyryj do země kruh.“

Když to Iktómi udělal, duch řekl: „Já budu uvnitř toho kruhu. Šmátrej kolem a snaž se mě chytit. Jestli se ti to náhodou podaří a ty mne chytíš, pak budeš opět vidět.“

Iktómi se hrozně rozohnil a se vším tím nadšením začal šmátrat a pobíhat kolem, až se celý zapotil a musel si odpočinout, ale pak vždy pokračoval. Dělal to tři dny a čtvrtého dne ducha chytil. V tom okamžiku měl znovu oči a viděl. Náčelník duchů mu povídá: „Za to, že jsem ti vrátil oči, dáš všem Lakhotům jména, abych je vždy poznal.“

A tak Iktómi vyrazil. Nejprve došel k malé vesnici Lakhotů. Potkal mladého muže a řekl mu: „Jsem Iktómi a dám ti jméno, aby tě náčelník duchů mohl oslovit.“ Mladý muž se polekal Iktómiho, ale vyslechl, co mu povídá. „Když jsem neměl oči, viděl jsem svou duši a poznal, proč se jmenuji Iktómi. Zavři teď své oči a řekni, co vidíš?!“

„Vidím sebe, jak kráčím řekou a voda omývá má chodidla.“

„Tak tedy dobrá, budeš se jmenovat Chodí vodou,“ řekl Iktómi a šel zase dál.

Celý den Iktómi procházel krajinou, než potkal někoho, komu by mohl dát jméno. Byl to starý muž. Iktómi k němu přišel a povídá: „Když jsem neměl oči, viděl jsem svou duši a poznal, proč se jmenuji Iktómi. Zavři teď své oči a řekni, co vidíš?!“

„Vidím sebe, jak létám s ptáky na obloze a nazývají mě bratrem.“

„Tak tedy dobrá, budeš se jmenovat Ten co létá s ptáky.“

Starý muž řekl: „Když

jsi mluvil s náčelníkem duchů, prozrad mi, co je život?“

„Dech bizona v čase zimy, světlo zářící mušky v noci. Ne! Je to tenký stín plazící se travou a ztrácející se v západu slunce.“ odvětil starci Iktómi. Iktómi rozdál ještě mnoho jmen a prošel mnoha vesnicemi.

Jednoho dne se dostal na místo, kde tábořil jen jeden muž, měl jedno tee-pee a jednoho koně. Iktómi k němu došel a povídá: „Když jsem neměl oči, viděl jsem svou duši a poznal, proč se jmenuji Iktómi. Zavři teď své oči a řekni, co vidíš?!“

„Nic, jenom tmu, tak jako když každý večer zavírám oči ke spánku.“

Iktómi byl bezradný, rozloučil se tímto mužem. A přemýšlel, jaké jméno by mu dal.

„Když přiložím ucho k zemi, také neslyším dupot bizonů,“ pomyslel si Iktómi. „Několik dní ho zkusím sledovat a pak možná přijdu na to, jaké jméno mu mám dát.“

První den šel muž na lov, na svém jediném koni vybil celé stádo bizonů, každému vyřízl jazyk a dal ho sušit před své tee-pee. Zanedlouho už jeho tee-pee nešlo skoro vidět. „Na co tolik jazyků?“ pomyslel si Iktómi. „Taková pochoutka by se neměla nechat shnit na slunci.“

Druhý den šel muž lovit ryby. Každou ulovenou rybu vyhodil na břeh, uřízl jí ploutve a vhodil ji zpátky do řeky. Ryby nemohly plavat a v proudu řeky se zabíjely o kameny. Dělal to tak dlouho, až v řece nezůstala ani jediná.

Třetí den šel muž na dřevo na oheň. Kácet stromy tak dlouho, až v okolí nezbyl ani jediný.

Čtvrtý den se vydal do nedaleké vesnice. Muži odjeli na lov daleko, protože v okolí nezůstala ani jediná bizon, v řekách ani jediná ryba a v lesích nežila zvíř, protože lesy zmizely. Když tento muž zjistil, že muži nejsou v táboře, zabíjel malé děti, aby z nich nemohli vyrůst válečníci, lovci a náčelníci kmenů.

Pátý den přišel Iktómi za mužem, který zatím neměl jméno. A povídá: „Jsi zřejmě nejsilnější muž, kterého jsem potkal. Dokázal jsi vybit stádo bizonů. Zabít řeku plnou ryb. Pokácet stromy, které jsou starší a silnější než kdokoli jiný. Mám pro tebe jméno. Budeš se jmenovat Člověk.“

A to je konec (Heháyela owíhake)

Slovní rozepří řešil plynovou pistolí

Podezření z trestného činu výtržnictví, kterého se měl dopustit tříadvacetiletý muž z Velké Štáhle, šetří od neděle 16. listopadu policisté z obvodního oddělení v Břidličné. Mladík je podezřelý z toho, že se toho dne po třetí hodině ráno dostal v restauraci v Břidličné do konfliktu s místním čtyřadvacetiletým mužem, který měl údajně zatahat za vlasy jeho přítelkyni. Došlo ke slovní potyčce, do níž se zapojili i další dva muži z Břidličné ve věku 28 a 25 let, mezi kterými se před restaurací strhla rvačka. Podezřelý tříadvacetiletý mladík přitom vystřelil minimálně dvakrát do vzduchu z plynové pistole. Z obavy z postihu pistole údajně odhodil do trávy před restaurací, avšak přesné místo dopadu nedovedl určit. Při ohledání okolí restaurace pistole nebyla nalezena, zajištěny byly pouze dvě vystřelené nábojnice.

Předvánoční nákupy lákají zloděje

Policie v poslední době upozorňuje na okrádání zákazníků ve větších obchodech. Poznatky k těmto případům naznačují, že podezřelé ženy krádeže provádí tak, že jedna do zákaznice strčí, ta se otočí a druhá pachatelka využije chvíle zmatku a z kabelky zákaznice odcizí peněženku. Nejen, že tedy dochází ke krádežím nestřežených kabelek a peněženek ponechaných ve vozících, ale dochází také přímo i ke krádežím na osobách. V pátek tak například dvě ženy přišly v obchodě na ulici Nádražní v Bruntále o více jak 20 000 Kč.

Smrt v hotelu v Malé Morávce

Ráno 16. listopadu našel zaměstnanec hotelu Na Pradědu v suterénním pokoji pro personál mrtvé tělo devětadvacetiletého muže, který zde měl nastoupit do pracovního poměru. Šetřením bylo zjištěno, že zemřelý předchozího dne popíjel do noci v restauraci a poté odešel spát. Pokoj, v němž byl nalezen, je horizontálně rozdělen lešením s podlahou a schodištěm na dvě patra, horní část vyvýšená necelé dva metry od podlahy slouží jako ložnice, ve spodní části je odkládací místnost. Tělo mrtvého leželo na podlaze se zřejmým poraněním v obličejí a na nártu levé nohy. Přivolaný lékař určil jako příčinu smrti poranění hlavy po pádu z výšky. Pro upřesnění příčin smrti byla nařazena soudní pitva. V souvislosti s tímto náhlým úmrtím, u něhož zatím nic nenasvědčuje cizí-

mu zavinění, je šetřeno podezření z trestného činu nedovolené výroby a držení omamných a psychotropních látek a jedů, neboť v pokoji byla nalezena látka odpovídající marihuaně.

Ze vzteku rozkopal výlohu

Ve středu 5. listopadu zahájil policejní rada v Bruntále trestní stíhání jednadvacetiletého mladíka z Velké Štáhle. Ten podle obvinění nad ránem 11. října „vysklil“ výlohu prodejny domácích potřeb na ulici Nábřežní v Břidličné. Skleněná výplň mu patrně posloužila jako hromosvod vzteku po rodinné roztržce. Majiteli způsobil škodu za 9 000 Kč.

Požár seníku v Ryžovišti objasněn

Vyšetřovací verze, ve které policisté prověřovali, zda požáry seníku v Ryžovišti z října 2002 a 2003 nezaložily místní děti, se potvrdila. V současné době jsou z obou činů podezřelí tři nezletilí chlapi z Ryžoviště - všichni ve věku 11 let. Jeden z hochů měl prsty v obou případech a přivedl si s sebou pokaždé jiného kamaráda. Nezletilci chodili do objektu seníku kouřit. V prvním případě (27. října 2002) jim nedopalek cigarety upadl mezi balíky slámy a vznikl požár, který způsobil škodu 400 000 Kč. Letos, 24. října, se situace opakovala. Tentýž chlapec jako vloni šel do seníku kouřit s kamarádem. Popel z cigarety jim upadl mezi uskladněné balíky slámy tak hluboko, že jej nebylo možné vytáhnout. Malí kuřáci tedy „pro jistotu“ místo pomohli. Když se druhý den dověděli o požáru seníku, domluvili se, že nic neřeknou. Neúmyslně založený požár způsobil přibližně stejnou škodu jako loňského roku.

Věc bude vzhledem k nízkému věku viníků odložena.

Výsledky dopravně-bezpečnostní akce

Vzhledem k závažné situaci v oblasti bezpečnosti silničního provozu probíhají v poslední době intenzivní dopravně-bezpečnostní akce. Poslední z nich se konala na celém území republiky od úterý 4. listopadu do čtvrtka 6. listopadu. V našem okrese v těchto dnech kontrolovalo provoz na silnicích vždy přibližně šedesát policistů, celkem se akce účastnilo sto osmdesát příslušníků pořádkové a dopravní policie. Akce se zaměřila zejména na dodržování nejvyšší povolené rychlosti, na tech-

nický stav vozidel, požívání alkoholu u řidičů, pátralo se také po osobách a věcech.

Na území bývalého okresu Bruntál policisté zastavili téměř devět set vozidel a zjistili více než osm set (!) přestupků, z toho nejvíce, přes tři sta, ve středu 5. listopadu. Největší podíl na přestupcích měl nevyhovující technický stav vozidla, který byl během těchto tří dnů zjištěn u dvou set sedmdesáti aut. Šlo nejčastěji o nedostatky týkající se osvětlení a pneumatik. S podivem je, že rovná třicítka řidičů vyjela bez řidičského průkazu. Zřejmě díky zvýšené kontrolní činnosti na silnicích ubylo zjištěných případů požití alkoholu u řidičů, kterých bylo v rámci celé akce řešeno jen sedm. Nejvyšší povolenou rychlost překročilo asi sto čtyřicet řidičů, kteří na pokutách zaplatili přes 40 000 Kč. Celková částka, kterou policisté během těchto tří dnů za trest uložili, činila 210 000 Kč. Z výsledků vyplývá, že přesně třetina přestupků byla zjištěna v oblasti technického stavu vozidel. Vyplatí se proto zabezpečit, aby stav auta vyhovoval všem normám, neboť na tuto akci budou navazovat další.

Dvakrát smyk ve Žďárském Potoce

V pátek 7. listopadu došlo k autonehodě ve Žďárském Potoce. Kolem jedenácté dopoledne tudy projížděl ve firmě Octavii devětadvacetiletý řidič, který v pravotočivé zatáčce dostal smyk, vjel do protisměru a vyjel mimo vozovku. Při havárii naštěstí nebyl zraněn, pouze na vozidle vznikla škoda za 90 000 Kč. Řidiči byla uložena bloková pokuta.

Velmi podobná autonehoda se udála přibližně ve stejných místech

u Žďárského Potoka o několik dní později, 11. listopadu. Její příčinou byl opět smyk v zatáčce, tentokrát levotočivé. Osmadvacetiletá řidička Fordu Focus ze Šumperska, která tudy projížděla kolem deváté hodiny dopolední, nepřizpůsobila rychlost jízdy stavu vozovky a sjela z kluzké, namrzlé silnice do příkopu. Ford se převrtil na střeche, řidička přesto vyvázla bez zranění. Způsobená škoda je ještě o 10 000 Kč vyšší než u předchozí havárie, tedy 100 000 Kč.

V Jamartících byla objevena munice z II. světové války

Ve čtvrtek 13. listopadu byla při výstavbě nové vodohospodářské sítě v obci Jamartice vyvednuta ze dna potoka zrezivělá munice. Do příjezdu pyrotechnika, který ji převzal k odborné likvidaci, zajistili místo nálezu policisté z OOP ČR Rýmařov. Munice byla označena jako dělostřelecká mina ráže 100 mm pocházející z II. světové války.

Vyhnul se kočce a skončil v příkopu

Škoda za více než 200 000 Kč vznikla při nehodě z pátku 14. listopadu, ke které došlo pozdě večer na Opavské ulici v Janovicích. Tříadvacetiletému řidiči Renaultu vběhla do jízdní dráhy kočka. Řidič se jí snažil vyhnout, vjel do protisměru, a když brzdil, dostal smyk. Sjel do příkopu a narazil do dřevěného oplocení rodinného domu. Při nehodě naštěstí nikdo nebyl zraněn.

Z podkladů tiskové mluvčí Policie ČR npor. Mgr. Lucie Krašteničové

Nezvládl řízení a narazil do stromu

V pondělí 17. listopadu krátce po druhé hodině ranní došlo na ulici Opavská v Janovicích k nehodě. Devatenáctiletý řidič Fordu Focus po průjezdu levotočivou zatáčkou dostal smyk, vyjel mimo vozovku a narazil do stromu. Oprava vozidla přijde majitele na 350 000 Kč, mladík se navíc zranil a bude se nejméně čtrnáct dní léčit. Požití alkoholu u něj pro zranění nebylo zjišťováno, byl mu však proveden odběr krve.

Foto: archiv Policie ČR Bruntál

Sport

Rýmařovský desetiboj pokračoval další disciplínou

V sobotu 8. listopadu se uskutečnila již třetí disciplína Rýmařovského desetiboje - střelba ze vzduchovky. Do malého sálu Střediska volného času si přišlo zasoutěžit šedesát osm střelců. Devětadvacet žen tvořilo nejpočetnější kategorii. Prvenství si vystřílela Markéta Míčková nástřelem 86 bodů a jen o jeden bod za ní zůstala Dana Doleželová. Rovněž nejmladší mužská kategorie je letos silně obsazena. Přesnou mušku si v ní přišlo vyzkoušet dvacet borců. Mezi nimi vynikl Stanislav Krykorka, jehož výkon 95 bodů znamenal nejlepší bodový zisk v této disciplíně a ve všech kategoriích. Druhou pozici si vystřílel Petr Konečný výkonem 92 bodů. V kategorii mužů B obsadil první místo Ivan Soviš pěkným výkonem 93 bodů. Druhý se umístil Josef Svedoník výkonem 84 bodů. V kategorii starších mužů si prvenství vystřílel František Látal výkonem 84 bodů. Stejný ná-

střel měl i nejstarší účastník celé soutěže Honza Koňárik.

V prosinci čeká borce Rýmařovského desetiboje další technická disciplína - kuželky. Bude se házet na 60 hodů sružených, a to v místní kuželně TJ Jiskry Rýmařov na Bartákově ulici. Desetibojaři budou mít možnost vylepšit si postavení v tabulce 29. prosince 2003 v době od 11.00 do 17.30 hodin. Soutěž bude časově náročnější a všichni musí počítat s tím, že na kuželně stráví minimálně jednu hodinu. Po vlastním odehrání je totiž povinnost každého soutěžícího zapsat hrů následujícímu hráči. Hrát se smí pouze v čisté obuvi, která nezanechává stopy na odhodové desce. Noví zájemci jsou stále vítáni a kuželky jsou pro ně poslední možností absolvovat letošní ročník kompletní (tj. sedm disciplín).

Nashledanou v kuželně se těší výbor Rýmařovského desetiboje

Výsledky střelby ze vzduchovky

Kategorie ženy:

1. Míčková Markéta (86 b.)
2. Doleželová Dana (85 b.)
3. Gottvaldová Jitka (84 b.)

Kategorie muži B:

1. Soviš Ivan (93 b.)
2. Svedoník Josef (84 b.)
3. Lachnit Jaroslav (78 b.)

Kategorie muži A:

1. Krykorka Stanislav (95 b.)
2. Konečný Petr (92 b.)
3. Rektořík Bronislav (89 b.)

Kategorie muži C:

1. Látal František (84 b.)
2. Koňárik Jan (84 b.)
3. Horáček Jan (83 b.)

Celkové pořadí po třech disciplínách

(Turistika, skok do dálky, střelba ze vzduchovky)

Kategorie ženy:

1. Míčková Markéta
2. Doleželová Dana
3. Jurášová Alena

Kategorie muži B:

1. Soviš Ivan
2. Svedoník Josef
3. Hrdina Vojtěch

Kategorie muži A:

1. Rektořík Bronislav
2. Konečný Petr
3. Vosyka Josef

Kategorie muži C:

1. Koňárik Jan
2. Látal František
3. Orlík Václav

Tělesně postižení kuželkáři přivezli další cenné body

V sobotu 15. listopadu se konal v Opavě další republikový turnaj tělesně postižených kuželkářů, tentokrát pod vlajkou Mety Opava. Z České republiky přijelo celkem dvaatřicet soutěžících. Stejně jako předcházející závody se i ten opavský započítával do celkové kvalifikace Grand Prix 2003.

Rýmařovští borci opět nezklamali a ve dvou kategoriích dosáhli na medailová místa. Nejlépe si tradičně vedl Zdeněk Dočkálek z TJ Jiskry Rýmařov, který v kategorii TP nenašel přemožitele a s přehledem obsadil první pozici s celkovým počtem 515 shozených kuželek před Janem Orálkem z Mety Opava a Pavlem Mikurdou z Baníku Ostrava. V kategorii LP 1 rýmařovští borci na medaili nedosáhli, zato v kategorii LP 0 se nejlépe dařilo Vladimíru Štrbíkovi (TJ Jiskra Rýmařov), který s celkovým součtem 424 shozených kuželek obsadil třetí místo.

V průběžném pořadí Grand Prix 2003 si v kategorii TP prozatím nejlépe vede Zdeněk Dočkálek před Jaroslavem Horáčkem z Olympie Bruntál. Třetí místo hájí další Rýmařovák Petr Švédík. V kategorii LP 1 se daří Karlu Forcekovi (TJ Jiskra Rýmařov), který je prozatím třetí za stříbrným Petrem Kumstátem z Elanu Kladno a prvním Theodorem Víchou z Mety Opava. V kategorii LP 0 zatím stojí na třetí příčce Vladimír Štrbík před Radkou Pastovou z Baníku Ostrava a Ludvíkem Padourem ze Sokola Rybník.

Po opavském turnaji se na Mistrovství České republiky tělesně postižených kuželkářů v Rýmařově kvalifikovalo celkem dvaadvacet hráčů, z toho čtyři jsou Rýmařováci - Zdeněk Dočkálek, Petr Švédík, Karel Forček a Vladimír Štrbík. Pro úplnost jen dodejme, že MČR tělesně postižených kuželkářů v Rýmařově se uskuteční 13. prosince. *JiKo*

názor

Basketbalisté by měli více trénovat

Zhruba rok chodím pozorovat zápasy rýmařovských basketbalistů. Poznala jsem je v době, kdy týmy byly složeny z mladých, starších, mužů i žen. Hráli pro zábavu, pro svou, někdy vrtkavou kondici a hlavně proto, aby se sešli a zahráli si svůj oblíbený basket. Odměnou za toto úsilí byl nejlepšímu týmu předán upomínkový pohár od BFAA.

Letos se však ti nejlepší pustili do většího sousta a tým je okresní přebor. Zatím však vyhráli jen jeden zápas a v pátek 7. listopadu byl jejich soupeřem Rozsval-Olomouc. Viděla jsem celou škálu velmi dobrých šancí, jež naši mladí neproměnili, ale i tak šlapali olomouckým pěkně na paty. Stála jsem vedle trenéra a shlédla jsem ho v akci. Ať huboval svým svěřencům, jak chtěl, hochům se nedařilo skóre otočit. Jeho neurčité výtky i gesta nedopadaly na úrodnou půdu a největší chyba nastala ve chvíli, kdy při tak vyrovnaném zápase poslal do hry hráče, který viditelně nestačil. Nelze však kritizovat jen jeho, ale i samotné hráče, neboť jsou sice nadaní, rychlí, energičtí a především mají chuť a sílu vyhrávat, ale netrénují, a snad proto prohráli se skóre 72:71. Myslím, že je to škoda, neboť měli na to a mohli vyhrát. *Libuše Staníková*

HEDVA, akciová společnost
závod 06 Rýmařov

pořádá

Mimořádnou prodejní akci svých výrobků za velmi výhodné ceny!!!!

Akce bude probíhat od 15. 10. do 19. 12. 2003
pondělí - pátek od 10.00 do 17.00 hodin

přímo v závodě na ulici Opavská v přízemí hlavní budovy

Sortiment výrobků - doplňky bytového textilu:

- saténové ložní soupravy jednobarevné i tisky
- TV deky
- polštářky různých velikostí, tvarů a barev
- sedáky
- závěsy
- přehozy
- ubrusy
- atd.

Dále je možno nakoupit i metrový textil, rovněž za velmi výhodné ceny!!!

Určitě si vyberete z naší bohaté nabídky výrobků.

Na vaši návštěvu se těší pracovníci prodejního oddělení závodu 06.

JAK VYJDE

Další číslo
RÝMAŘOVSKÉHO HORIZONTU
bude v prodeji od **5. 12. 2003**

Uzávěrka pro řádné vydání
je ve čtvrtek 27. 11. do 12 hodin

Budeme očekávat vaše příspěvky!

**Správce konkurzní podstaty
úpadce ROFE, spol. s r. o., v likvidaci
se sídlem Karlovice 77, okr. Bruntál
IČ 451 94 696**

nabízí k prodeji mimo dražbu
v k. ú. Horní Město rodinný dům čp. 199
vč. stav. p. č. 280 o výměře 162 m²
s nájemci za minimální kupní cenu
ve výši 300 000,- Kč zájemci,
který zaplatí cenu nejvyšší.
Prohlídka nemovitostí dle domluvy
na tel. čísle 554 711 294.

**Podrobnější informace získáte
u správce KP na adrese:
Mgr. Hana Nová, advokátka
Dukelská 2
792 01 Bruntál
tel./fax 554 711 294**

Správce KP si vyhrazuje právo
odmítnout všechny nabídky
bez udání důvodů.

**Správce konkurzní podstaty
úpadce ROFE, spol. s r. o., v likvidaci
se sídlem Karlovice 77, okr. Bruntál
IČ 451 94 696**

nabízí k prodeji mimo dražbu
na ulici Opavské v Rýmařově
(vedle čerpací stanice) pozemky
určené k výstavbě patrových garáží
o celkové výměře 5 886 m²
za minimální kupní cenu
ve výši 191 490,- Kč zájemci,
který zaplatí cenu nejvyšší.

**Podrobnější informace získáte
u správce KP na adrese:
Mgr. Hana Nová, advokátka
Dukelská 2
792 01 Bruntál
tel./fax 554 711 294**

Správce KP si vyhrazuje právo
odmítnout všechny nabídky
bez udání důvodů.

**ČESKÁ
POJIŠŤOVNA**

Jindřich POULÍK

*pojišťovací agent, zastupující ČP
na základě plné moci*

- všechny druhy pojištění osob a majetku
- spotřebitelský úvěr od 50 000 Kč

Česká pojišťovna, a.s. kontakt:
Region severní Morava Žižkova 10,
Agentura Bruntál 795 01 Rýmařov
Jesenická 5, 792 01 Bruntál tel.: 554 211 505
tel.: 554 708 111 mobil: 607 175 473

Soukromá řádková inzerce

Prodej

• Prodám automobil Ford Sierra 1.8 l, najeto 145 tis. km, modrá metalíza, centrální zamykání, střešní okno, závěsné zařízení, STK do 5/2005. Cena do 30 000 Kč včetně zimních pneu. Informace na tel. 554 211 638 po 20. hod.

Makléřská pojišťovací kancelář Ujfaluši

spolupracuje s pojišťovnami:

- Česká pojišťovna
- Allianz
- ČSOB
- Kooperativa
- Generali
- Česká podnikatelská pojišťovna

sjednává:

- životní pojištění
- pojištění podnikatelů - majetku a odpovědnosti za škody
- havarijní pojištění
- pojištění odpovědnosti za škody způsobené provozem motorového vozidla
- pojištění majetku - stavby, domácnosti
- pojištění odpovědnosti občanů
- penzijní připojištění
- stavební spoření

Chcete znát výhody jednotlivých pojišťoven?

Přijďte se poradit!

Získáte nejvýhodnější nabídku v oblasti pojištění!

**Dále nabízíme zastupování při vyřizování
pojistných událostí, změn pojištění atd.**

Kontaktní adresa: nám. Míru 29, 795 01 Rýmařov; tel.: 777 888 033, 554 212 267

Komplexní servis v oblasti pojištění

Vydavatel: Středisko volného času Rýmařov, Okružní 10, 795 01 Rýmařov, tel./fax: 554 211 410, <http://www.rymarov.cz/mesto>
Neoznačené foto: Redakce. **Uzávěrka dne:** 13. 11. 2003. Redakce si vyhrazuje právo na zkrácení, případné úpravy nevyžádaných příspěvků a nemusí nutně souhlasit se stanovisky uveřejněnými v příspěvcích dopisovatelů. **Odpovědný redaktor:** Mgr. Jiří Konečný. **Adresa redakce:** Okružní 10, 795 01 Rýmařov, tel.: 554 230 459, mobil: 737 802 259, e-mail: rymhor@seznam.cz
Vyšlo dne: 21. 11. 2003. Příspěvky laskavě zasílejte nejpozději do 27.11. 2003.

Grafická úprava novin a inzerce: Tiskárna APRO Bruntál, Ruská 10, 792 01 Bruntál, tel./fax: 554 717 196, e-mail: apro@iol.cz
Vydávání povoleno Ministerstvem kultury ČR pod značkou MK ČR E 11017. Cena 8,- Kč

PC servis Rýmařov
Michal Ihnát & Jan Elšík

- DIGITÁLNÍ FOTÁKY ZA SKVĚLÉ CENY
- Prodej výpočetní techniky
- Počítače BARBONE
- Mobilní telefony a příslušenství
- Neblokované mobilní telefony
- Paušály EUROTEL a PAEGAS
- Prodej telekomunikační techniky

BARBONE

- Prodej odborné literatury
- Dobíjecí kupony se slevou
- Levné fotopapíry
- Prodej SONY Playstation včetně příslušenství a her
- Prodej baterií a akumulátorů Panasonic a Energizer
- Prodej na splátky

cetelem

BARBONE PARTNER

Otevírací doba
Po - Pá 8.30 - 12.00 13.00 - 17.00
So 8.30 - 11.00

náměstí Míru 16, 795 01 Rýmařov
Tel./fax: 554 212 361
e-mail: pcservis.rymarov@iol.cz

Znovuzřízení stanice za 1,- Kč
Zřízení linky do konce roku za 1500,- Kč

Velký vánoční výběr bezdrátových telefonů za mimořádné ceny

NOVÁ SLUŽBA
TeamTel II
Získejte 10% slevu pro volání 5 vámi vybraných čísel: 3 čísla v naší síti a 2 libovolná další (kromě služby Xcall).

VEŘEJNÝ INTERNET

OTEVÍRACÍ DOBA
Po - Pá
8 - 12 hod., 12.30 - 17 hod

TELEPOINT PARTNER RÝMAŘOV
náměstí Míru 2 (vedle pošty), 1. patro
tel.: 554 230 485

Chcete auto?

AUTA NA SPLÁTKY

VÁNOČNÍ LEASING

AUTOPRODEJNA BRUNTÁL

Pavel Ryšavý
Krnovská 16, Bruntál
Tel.: 604 429 284

stačí vám pouze 8.990,-

stačí vám pouze 13.900,-

stačí vám pouze 12.900,-

stačí vám pouze 17.500,-

stačí vám pouze 19.900,-

stačí vám pouze 23.000,-

... a zbytek doplatíte ve splátkách

Další vozy v nabídce

Nabídněte své auto na protiúčt

Benzín za 2.000,- ke každé smlouvě

Jediné kryté a vyhřívané prodejní místo ojetých vozů v regionu

Autobazar Petr Lašák, Revoluční 26, 795 01 Rýmařov tel.: 554 211 577, 608 830 940

Ford Focus kombi 1.8 TDI GHIA, r. v. 2002, ABS, 4x airbag, digi klima, rádio + CD, AL kola, 69 tis. km. Cena: 369 000 Kč.

SLEVNĚNO

Š - Octavia 1.9 TDI, r. v. 2001, airbag, centrál, ABS, servo. Cena: 346 000 Kč

NOVÁ NABÍDKA

Š - Felicia 1.3 LXi, r. v. 1995, 136 tis. km, stř. okno, imobilizér, rmg., konstrukt. Cena: 89 000 Kč

NOVÁ NABÍDKA

Citroen Jumper 1.9 D, r. v. 1999, 96 tis. km, rmg, 4x el. zrcátka, 1. maj., koupeno v ČR. Odpočet DPH 22 %. Cena: 295 000 Kč (vč. DPH)

Š - Felicia LX 1.3, r. v. 1999, 32 tis. km, mlhovky, koupeno v ČR, 1. majitel, servisní kniha. Cena: 149 000 Kč.

Seat Inka, r. v. 1996, alarm, rádio, posilovač řízení. Cena: 107 000 Kč + DPH.

VW Bora 1.9 TDI, r. v. 1999, ABS, digi klima, AL kola, 4x airbag, rádio + CD, 83 tis. km. Cena: 349 000 Kč.

NOVÁ NABÍDKA

Š - Octavia 1.9 TDI SLX, r. v. 1999, 150 tis. km, klima, AL kola, ABS, 2x airbag, rmg., el. okna a šíbr. Cena: 283 000 Kč.

Fiat Ducato 2.8 TDI, r. v. 2001, 9 místný bus, ABS, tažné, rádio + CD, 43 tis. km. Cena: 359 000 Kč.

Š - Forman 136, r. v. 1994, tažné, centrál, AL kola, mlhovky, stř. okno. Cena: 49 000 Kč.

Fiat Brava 1.6 16 V, r. v. 1996, 71 tis km, AL kola, centrál, rmg., mlhovky, el. okna a zrcátka. Cena: 139 000 Kč.

Mercedes Benz 190 2,5 D, r. v. 1987, centrál, alarm, tažné, AL kola, el. výbava, rmg. Cena: 79 000 Kč.

Octavia combi, 1.9 TDI PD 4x4, r. v. 2002, 6stup. přev., ABS, ASR, klima., tempomat, rádio+CD, 4x airbag. Cena: 545 000 Kč

Fiat Brava 1.4, 12 V, r. v. 1998, centrál na D.O., medvěď blok, el. okna, rádio, 149 tis. km. Cena: 129 000 Kč.

Mercedes Benz 112 CDI, 2,2 l, 90 kw, lux, r. v. 1999, ABS, ASR, rádio + mg., klima, centrál, alarm. 1. majitel, koup. v ČR, 8 míst. Cena: 499 000 Kč

VW Golf IV 1.4 CL, r. v. 1998, ABS, 2x airbag, centrál na D. O., el. okna, 36 tis. km. Cena: 210 000 Kč.

Š - Felicie kombi 1.6 GLX, r. v. 2000, 96 tis. km, mlhovky, rádio, 2x airbag, centrál, hagusy, 1. majitel. Cena: 175 000 Kč

SLEVNĚNO

Š - Felicie kombi GLX 1,9 D, r. v. 1999, serv. kniha, mlhovky, zam. zpátečky, tažné zař., hagusy. Cena: 169 000 Kč.

SLEVNĚNO

Opel Astra 1.4, r. v. 1995, centrál, rádio + mg., stř. okno, metaliza, 88 tis. km. Cena: 89 900 Kč.

Peugeot 405 GRD, r. v. 1990, ABS, AL kola, rádio + mg., centrál, mlhovky. Cena: 69 000 Kč.

Š - Felicia LX 1.6, r. v. 1996, 150 tis., airbag, centrál, alarm, rádio, servisní kniha. Cena: 116 000 Kč.

Š - Felicia 1.3 LX, r. v. 1998, 1. majitel, super stav, centrál, konstrukt, mlhovky, 74 tis km. Cena: 139 000 Kč.

Mitsubishi Pajero Sport 3.0, 6V - 24 GLS, r. v. 2000, odpočet 22 % DPH, 1. maj., koupeno v ČR, nehav., 148 000 km. Cena: 598 000 Kč.

NOVÁ NABÍDKA

Š Felicia 1.6 GLX, r. v. 1997, 108 tis. km, centrál, alarm, konstrukt, mlhovky, servis. kniha. Cena: 138 000 Kč.

Ke každé smlouvě

Splátka od 1500 Kč měsíčně

Ojeté vozy

- leasing
- úvěr

U NABÍDKY OZNAČENÉ SYMBOLEM „PRODÁNO“ MŮŽEME ZAJISTIT STEJNÝ TYP VOZIDLA
Otevírací doba: Po - Pá 8.00 - 17.00, So 8.00 - 12.00

Výše splátky po dobu leasingu je neměnná včetně pojištění. • K uzavření leasingu není potřeba potvrzení o příjmu.

- **Výkup za hotové:** Váš automobil vám vykupíme okamžitě po osobní domluvě.
- **Komisní prodej:** neúčtujeme parkovné, rychlý prodej, vyřízení všech formalit samozřejmostí.

- **Protiúčet:** při koupi nového vozu můžete platit vašim stávajícím vozidlem.
- **GE Capital Leasing:** akontace již od 10 % z ceny vozidla, výhodné havarijní pojištění a povinné ručení. Na sjednání

LEASINGU potřebujete dva platné doklady totožnosti, bankovní spojení a cca 45 minut času. U všech vozidel prověřen původ.

- **AUTOCREDIT:** půjčky do 300 000 Kč na vybraná vozidla (6 - 60 měsíců).

KAŽDÝ TÝDEN NOVÁ NABÍDKA, VŠECHNA VOZIDLA PROVĚŘENA A VYZKOUŠENA